

bb 69. időjárásjelentés

gk-lm la

1963. március 4.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. március 4-én,
hétfőn 19 órakor

mérsékltődő szél

várható időjárás kedd estig:

felhőátvonulások, legfeljebb egy-két helyen futó
hózáporral. mérsékltődő északi szél. nappal gyenge olvadás.
várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 0 - plusz
3 fok között./mti/

--

bb 70. filmbemutató a lengyel olvasóteremben

gk-lm la

1963. március 4.

a lengyel olvasóteremben nagy sikerrel mutatták be hétfő
este az egyik legújabb lengyel filmalkotást, a „hang a tulvi-
lágrol”, című filmet és kísérőfilmként a „krakkói jegyzetek”, -et.
/mti/

--

bb 71. várkonyi péter hangversenye a magyar sajtó házában

gk-lm la

1963. március 4.

várkonyi péter zongoraművész hétfőn este nagyszerű
hangversenyt adott a magyar sajtó háza péterfi istván kamara-
termében. a fiatal művész műsorán beethoven e-dur szonátája,
smetana, debussy, chopin egy-egy etűdje, végül liszt h-moll
szonátája szerepelt. ez a műsor része annak a repertoárnak,
amellyel várkonyi péter a prágai tavasz nemzetközi zongora-
versenyen vesz részt./mti/

--

20.40/a

- 38 -

- Vége -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume u. 6-7. Telefon: 156-400, 350-600

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. március 5.

bb 1. negyvenöt ezer új véradó - 8000 egészségügyi előadást
tartott a vöröskereszt budapesten egy év alatt

i ni/gk/s sr

1963. március 5.

összegezték a vöröskereszt budapesti szervezeteinek
mult évi eredményeit. a jó munka bizonyítékának mindenekelőtt
azt tekintik, hogy a vöröskereszt - a kórházak, klinikák igényei
alapján összeállított véradó-toborzási tervét jelentősen
túlteljesítve - az elmúlt évben 45 ezer új véradót szervezett a
fővárosban. említést érdemel az is, hogy már valamennyi budapesti
kerület bekapcsolódott a térités nélküli véradó napok szerve-
zésébe. ilyen kiszállásos vérvételre 170 esetben került sor,
az elmúlt évben több mint ezer többszörös véradót tüntettek ki
oklevéllel vagy jelvényvel.

az üzemekben a „ mintaszervezet, „ cím elnyeréséért indított
mozgalom lendíti előbbre a vöröskereszt munkáját. feltételei
közé tartozik az üzemszervezet egészségügyi helyzetének javítása,
a dolgozók egészségkultúrális nevelése, a segítségnyújtás
családi problémáik megoldásában. eddig 41 budapesti üzemnek
van vöröskeresztes mintaszervezete, újabb 17 csoport pedig
most pályázik erre a címre.

a budapesti vöröskereszt-szervezetek szociális tevékenysé-
ge is figyelemre méltó. gondoskodásuk kiterjed a veszélyez-
tetett környezetben élő gyermekekre, meglátogatják a
nevelőszülőkhöz kihelyezett állami gondozott fiatalokat, külön-
böző intézményeket patronálnak. a fővárosi tanács gyermekvédelmi
csoportja az ipari tanuló otthonokból kikerült 60, volt állami
gondozott fiatalok patronálására kérte fel a vöröskereszt
szervezeteket. ezt a feladatot sok szeretettel és felelős-
séggel végzik az aktivisták.

az egészségügyi felvilágosítást a fővárosban kialakított
egységes népművelési program alapján végzik a vöröskereszt
szervezetei. a mult évben több mint nyolcezer előadást tartottak,
számos helyen orvosbrigádok közreműködésével. felhasználják a
vetítést is, különösen a forgalmasabb helyeken. a nyugati-
pályaudvar utazó közönségéből például huszonezren
nézték meg az ott forgatott egészségügyi filmeket, a keleti
pályaudvar gyermek-várótermében folyamatosan működik dia-
vetítő automata./mti/

--

- 1 -

Ne

bb.2. munkabizottságok alakultak a diákotthoni, kollégiumi nevelés segítésére

i/vt/a sr

1963. március 5.

az országos kollégiumi nevelési munkaközösség három évvel ezelőtt kezdte működését. azért hozták létre, hogy segítséget nyújtson a diákotthoni, kollégiumi nevelőmunkához. ennek a célnak a támogatására a nevelési munkaközösség most bizottságokat alakított, amelyek a nevelés egy-egy fontos részterületével foglalkoznak. a bizottságok munkáját a kisz központi bizottságának egyetemi és középiskolai osztálya, a művelődésügyi minisztérium közoktatási főosztálya és az országos pedagógiai intézet pedagógiai tanácsa irányítja. a bizottságok vezetői és tagjai a diákotthoni, kollégiumi nevelés elméleti- és gyakorlati szakemberei, továbbá a középiskolai kisz tanácsadó tanárok és a kisz megyei, megyei jogú városi, járási apparátusában dolgozó pedagógusok.

egyik munkabizottság például azt a feladatot kapta, hogy tanulmányozza az általános iskolai diákotthonok nevelési problémáit, s tapasztalatok alapján határozza meg a konkrét tennivalókat. egy másik munkabizottság javaslatokkal, tanácsokkal járul hozzá az iskolák és a diákotthonok, a kollégiumok kapcsolatának erősítéséhez, az oktató- és nevelőmunka összehangolásához. a harmadik bizottság a középiskolai diákotthonokban kollégiumokban elhelyezett állami gondozott fiatalok nevelésének kérdéseivel foglalkozik. a többi bizottság hatáskörébe tartozik a segítségnyújtás az erkölcsi, a politikai, a munkaneveléshez, a pályaválasztáshoz, valamint a szabadidő helyes felhasználásával összefüggő feladatok megoldásához./mti/

meg

--

bb.3. horváth ferenc előadástje az egyetemi szinpadon

i/lv/a sr

1963. március 5.

az egyetemi szinpadon március 10-én megismétlik horváth ferenc előadástjét. közreműködik Antal Imre zongoraművész./mti/

--

- 2 -

ME

bb 4 . termést hozott a japán „vitaminfa”, balatonfüreden

vid j-lm ká

1963. március 5.

ritka gyümölcsöt érlel a márciusi napfény ■ balatonfüreden: a kertészet üvegházában termést hozott a japán „vitaminfa”, az erybotrium. az örökzöld növény datolya alakú, fűtős termést nevel, amelynek íze hasonlít a számcáához, illata pedig a vaniliára emlékeztet. az érdekes növény gyümölcse b-2 és c vitamint tartalmaz./mti/

--

bb 5. kiadták próbaviselésre a hazai polipropilén műanyagszálból készült ruhákat

i suzf/gk-lm vg

1963. március 5.

a műanyagipari kutató intézetben mintegy másfél évvel ezelőtt kísérletek kezdődtek az egyik legjobb, legkorszerűbb műanyagszál, a polipropilén előállítására. a sikeres laboratóriumi kísérletek után a nyergesujfalui magyar viscogárban kísérleti részleget rendeztek be a polipropilén üzemi gyártásának kipróbálására. ez a kísérlet is sikerült: legyártották az első néhány tonna hazai polipropilén szálát, egyelőre külföldi alapanyagból. a kísérleti terméket átadták szövésre a textiliparnak. a magyar posztógyárban gyapjuval és külföldi polipropilén szálal keverve férfi és női ruhaszövetet, takarót szöttek az új termékből, s a felhasználásával készült ruhadarabokat kiadták viselési próbára. a viselési próbák tapasztalatai szerint a magyar polipropilén szál további tökéletesítés után alkalmas lesz a nagyüzemi gyártásra. a kísérleteket folytatják. ebben az évben összesen 10 tonnányi polipropilént állítanak elő a kísérleti üzemben.

később a sok előnyös tulajdonságu, új kopásálló, erős szakitó szilárdságu, gyapjuval nagy százalékban keverhető szálnak az alapanyagát is itthon állítják majd elő földgázból és a kőolaj krakkolásánál keletkező melléktermékekből. az alapanyaggyártat a terv szerint a tiszai vegyikombinátban rendezik be, a szálgyártást pedig nyergesujfalun fejlesztik tovább./mti/

--

- 3 -

ME

bb 6. platonov szerelmei - egerben

i cs/gk-lm sr

1963. március 5.

élénk érdeklődés előzi meg csehov sokáig szinte ismeretlen, kitűnő drámájának, a platonov szerelmei-nek első magyarországi bemutatóját, amelyre az egri gárdonyi géza színház együttese nagy gonddal és kedvvel készül. a dráma ugynevezett világbemutatóját 1956-ban tartották a bordeauxi fesztivál keretében - világnak és híres együttesének közreműködésével a párizsi tnp/theatre national populaire/ színházban. a magyar adaptációt vilar szövegkönyve és az eredeti csehovi dráma összevetésével kiss károly készítette el.

az egri színház platonov szerelmeinek március 8-án egerben sorakerülő bemutatásával vesz részt a televízió vidéki színházak fesztiválja című kulturális seregszömléjén. a főbb szerepeket spányik éva, bicskey károly, fogarassy mária, szabó ottó, mendelényi vilmos, fonyó istván, lőrinczy éva, szilágyi istván és varga tiberiusz játsszák. rendező: horváth jeno./mtl/

-. -

- 4 -

bb 7. egy eltűnt nép - beszélnek a temetők a közép-duna medence honfoglalás előtti társadalmáról - magyar tudós könyve az egyik legnagyobb avarkori temetőről

i ms/gk/m/sr

1963. március 5.

az akadémiai kiadó gazdagon illusztrálva, német nyelven adta közre l.kovrig ilonának, a történelemtudomány kandidátusának az alattányi avar temető című könyvét. l.kovrig ilona munkája jelentős lépéssel viszi előre a közép-duna medence kora középkori történetének megismerésére irányuló kutatásokat. sok érdekes, új megállapítást ad erről a korszakról, amelynek jelentőségét az is emeli, hogy ezekben az évszázadokban alakult ki nagy vonalakban az a néppességi helyzet, amelyet honfoglaló őseink itt találtak. az avarkori ásatásokról l.kovrig ilona a következőket mondotta az mti munkatársának:

- a múlt század utolsó harmadában kezdődött meg az avarkori temetők feltárása magyarországon. az utolsó huszonöt esztendő különösen szép eredményeket hozott.

- az avarok előző hazája közép-ázsia füves pusztáin, irántól északra volt. 567-ben nyomult be ez a harcias lovaspásztor nép a közép-duna vidékre, ahol megdöntötte a hun birodalom felbomlása után kialakult germán uralmat. az avarok támadó hadjárataikkal zaklatták a bizánci császárságot: fékentartásuk sok aranyába került bizáncnak. a 8. század végén nagy károly hódító hadjáratai döntötték meg az avar birodalmat. bár a politikai bukás és a véres háborúk alapjaiban rendítették meg az avar társadalmat, az avarság csak megfogyatkozott, de nem pusztult el, hanem részben elszelvényesodva beleolvadt a következő évszázadban ide érkező magyar nonfoglalókba. egyes, de nem általánosan bizonyított feltevések szerint a székelységben kereshetők az avarok leszármazottai. nyelvészeti emlék alig maradt tőlük, az egyes leleteken látható avar rovásjelek feltehetőleg nemzetségjelek, de az sem lehetetlen, hogy hangtani-szórtani értelmük volt.

-eddig több mint ezer helyen találtak avarkori leleteket. minthogy az avar birodalom központja a mai magyarország területe volt, hazánk a leggazdagabb avar lelőhelyekben. települést azonban ez ideig még nem sikerült feltárni. az utóbbi években indult meg fokozottabb intezitással a telepkutatás.

- az egyik legnagyobb avarkori temető a szolnok megyei alattány község határában került napfényre. 711 sír leletanyaga tárja elénk egy avarkori közösség, falu lakosságának régészeti hagyatékát. /folyt.köv./

8.27/a

- 5 -

bb 7. /egy eltűnt ... 1. folyt./ m

az avarok halottaikkal mindazt eltemették, amit szükségesnek véltek ahhoz, hogy földi életükhöz hasonlóan élhessék a túlvilágot, mindenki a közösségben betöltött szerepe, rangja szerint. a temetők tehát bizonyos mértékig tükrözik a kor társadalmi, gazdasági és kulturális viszonyait. az avarkori társadalom nagy vonalakban négy rétegre tagozódott. a vezető réteg tagján, törzsfők/ elenyésző kis százalékot, a nemzetségi vezetőréteg megközelítőleg 10 százalékot, a köznép 84, a rabszolgák csupán 6 százalékot tettek ki. a rabszolgák viszonylag csekély számát az magyarázza, hogy a termelés nem a rabszolga munkára alapult, hanem a hódító avarság nagyállat-tartó gazdasági berendezésére és a meghódított, de szabad emberként élő lakosság földművelésére.

- az alattányi temetőben az avarokon kívül helyet kaptak a korábbi lakosság leszármazottai is. a temetőben néhány érdekes temetkezési szokást lehetett megfigyelni. az egyik az ancora borított helyzetben történő eltemetés. két halottat temettek el ilyen módon a temetőben. középkori feljegyzések és néprajzi párhuzamok alapján valószínű, hogy ez vagy a hazajáró lélek elleni védekezésből történt, vagy büntetésből, a társadalom közösségéből való kizárás jeleként.

- az avarkori temetőkbe nem a halálozás sorrendjében temettek, mint manapság, hanem a nagy családok a temetőben is együtt maradtak, azaz a kisebb közösségek felosztották egymás között a temető területét. az alattányi temető ennek különösen szép példáját szolgáltatja. a temető középső részén félkörben, egymástól 24-25 méter távolságra hét majdnem egyforma férfisir helyezkedett el, amelyekben igen gazdag leleteket találtunk. a középső sir mögött hasonló leletekkel még egy sir volt. ez az elrendezés a pusztai lovas pásztornépek nagycsaládi sátorláborára hasonlít. ebben - a félkör közepén - állott a nagycsalád fejének sátra, mellette jobbról és balról fiainak sátrai - rangsor szerint -, mögötte a legkisebb fiú sátra. a nyolc, egymással megegyező gazdag sir körül sircsoportok alakultak ki. a temető tehát tükörképet ad az egykori település rendjéről.

- a férfisírok övvereteket, fegyvereket, pásztorokézségeket, szekercéket tartalmaztak. a női sírokban ezüst és bronz, ritkábban aranyékszereket, üvegyöngyöket és sok esetben jellegzetes női munkaeszközöket: csontból faragott tűtartót és orsót helyeztek el. agyagedényekben ételt is tettek a sírokba, a halotti lakomából félretették a halott porcióját. /mti/

9. 10/a

- 6 -

Mti

bb 8. a magyar-szovjet alumíniumipari egyezmény és a külföld - nyugati szakklapok ismertetik a megállapodást - világszerte nagy érdeklődés a májusi budapest-székesfehérvári alumíniumkonferencia iránt

i szf/gk vm vg

1963. március 5.

a múlt év végén moszkvában megkötött magyar-szovjet alumínium-egyezmény, amely hatalmas távlatokat nyit timföld-és alumíniumiparunk fejlődése előtt, nemcsak a hazai szakköröket s a közvéleményt, foglalkoztatja, hanem élénk figyelmet ébresztett külföldön is, nem utolsósorban a nagy alumíniumtermelő kapitalista országokban. a nyugati szakklapok, amelyek különben is gyakran adnak hírt a magyar bauxit-, timföld-és alumíniumtermelés világszínvonalra törekvő fejlődéséről, most sorra ismertetik az egyezményt és úgy értékelik, mint amely lehetővé teszi, hogy Magyarország egy sorban foglaljon majd helyet a világ legfejlettebb alumíniumiparu országaival. a német szövetségi köztársaság alumíniumiparának szakkapja, az alumínium példálul egyik legutóbbi számában közölt ismertetésében kiemeli, hogy az egyezmény értelmében Magyarország 1967-től kezdődően 1980-ig fokozatosan évi 330 ezer tonnára növekvő mennyiségű timföldet szállít a szovjetunióba kohósítás céljából, s az ebből előállított alumíniumot teljes egészében visszakapja. a kivitt timföldnek megfelelően a visszaszállított alumínium évi legnagyobb mennyisége 165 ezer tonna lesz. ez több, mint a magyar alumíniumkonók jelentégteljes termelésének háromszorosa.

de nemcsak a nagyjelentőségű egyezményt ismerteti a nyugati szaksajtó, hanem azokat a megmozdulásokat is, amelyeket már az egyezmény végrehajtására való készülődés jegyében rendeznek hazánkban. a már említett nszk-beli alumínium című havi folyóirat, továbbá a revue d'alumínium című francia szakkap, s néhány más szakmai sajtóorgánium felhívja az országabeli szakemberek figyelmét a május 6 és 10 között budapesten, valamint székesfehérvárott sorra kerülő alumíniumkonferenciára, amelyet az országos magyar bányászati és kohászati egyesület rendez. a külföld érdeklődésére jellemző, hogy máris körülbelül 120 különböző nemzetiségű szakember jelentette be a tanácskozáson való részvételt a világ majdnem minden részéből és még ezen felül is számosan igényeltek meghívót. az eddig jelentkezettek több mint egyharmada nyugati szakértő, akik közül többen előadást is tartanak.

/folyt.köv./

9. 15

- 7 -

Mti

/bb 8. a magyar-szovjet.....1.folyt./vm

a konferencia első négy napján budapesti azokat a tudományos kutatási és termelési problémákat beszéljük meg, amelyek az alumínium feldolgozóiparok előállítására, az alumínium felhasználására, villamosipari, építészeti, járműipari alkalmazásának kiterjesztésére vonatkoznak, s amelyeket a magyar iparnak még a magyar-szovjet egyezmény gyakorlati megvalósítása előtt meg kell oldania. a székesfehérvári program az ottani könnyűféműben ugyancsak előadásokból és kiállításból áll./mti/

- . -

bb 9. próbavirágoltatás a gyümölcsösökben a fagykár megállapítására

vid j vm ká

1963. március 5.

az idei szigorú tél, főleg az utóbbi napok nagy hőingadozása, a nappali 6-8 fokos fölmelegedés és az éjszakai mínusz 15-16 fokos lehűlés, erősen megviselte a gyümölcsösöket. a somogy megyei lábodi állami gazdaságban a kertészeti szakemberek a fagyra legérzékenyebb gyümölcsfákra, a kajsziról és a szilváról több száz virágrügyes ágat metszettek le és ezeket megfelelő hőmérsékleten, hajtatóházban, mesterséges uton virágzásra készítetik. a próbavirágoltatás célja: megállapítani, milyen mérvű kárt okozott a fagy, s milyen termésre számíthatnak./mti/

- . -

bb 10. használt bányafából farostlemez

vid tm vm ki

1963. március 5.

mohácson azzal a rendeltetéssel épült fel az ország első farostlemezgyára, hogy az erdeinkből kikerülő, ipari célra alkalmatlan lágyfából értékes kemény farostlemezt állítsanak elő. a jelenleg termelő két üzemegységben évente 140.000 köbméter lágyfát dolgoznak fel csaknem tízszer nagyobb értékű farostlemezzé.

a gyár szakemberei az eddigi sikerek, a négy év alatt szerzett tapasztalatok birtokában most foglalkoznak olyan új technológiai eljárások kidolgozásával, amelyekkel bővíthetik a farostlemez alapanyagának választékát. a gyárat eredetileg öt centiméternél vastagabb lágý dorongfa feldolgozására építették.

/folyt.köv./

9.20/a

- 8 -

/bb 10. használt1.folyt./vm

nemrég kikísérletezték a legértékesebb, a nagy kéregtartalmú, 3-5 centiméter vastag lágýfa felhasználásának módját is. ugyancsak sikerrel jártak az elhasznált fenyő bányafával végzett kísérletek. a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy ha a szén nem préselődött túlzottan a bányafába, megfelelő keveréssel, minőségromlás nélkül, ezt is jól tudják használni lemezgyártásra. különösen érdekesek és sokatígérők a lágýfától teljesen eltérő tulajdonságú keményfa feldolgozását szolgáló próbálkozások. laboratóriumi szinten a kísérletek a közelmúltban kedvező eredménnyel befejeződtek. kiderült, hogy a kemény cserfa is jól rostosítható, bár jobban igénybeveszi az aprító korongbaltákat. ezért most azt kutatják, hogy a baltákat célszerűbb-e tartósabb anyagból készíteni, vagy feldolgozás előtt a még dorong állapotban levő keményfát lágýítsák. ezekre a kérdésekre a nagyüzemi kísérletek adnak választ./mti/

- . -

bb 11. több rádió, mint ház - nagylétán

vid tr vm ki

1963. március 5.

nagylétán a legutóbb elkészült rádióstatistika szerint jelenleg több a rádió, mint a családi házak száma, jóllehet a portákon általában most is egy család lakik. ezerkétszázötven ház van a faluban, a rádiók száma pedig majdnem 1.400. különösen megnövekedett a rádiók száma az elmúlt hónapokban, mert a régi kis-teljesítményű gépeket, szebbekre, nagyobbakra, világvevőkre cserélték ki. a legtöbb helyen megmaradt a kiszolgált készülék is, tartaléknak.

nagylétán harmadik esztendeje művelik közösen az egész határt, s minden esztendőben jól fizetett a szövetkezet./mti/

- . -

bb 13. 100.000 kacska a hajdusági termelőszövetkezetekben

vid j vm ká

1963. március 5.

a nagy, zárt kocsikban elindultak az első kiskacska-szállítmányok a debreceni keltetőállomásról a hajdusági termelőszövetkezetekbe. ez évben több mint 100.000 sárga pihés kacsát nevelnek fel a közös gazdaságok a víz melletti legelőkön. a nagyhegyesi vörös október és a zsákai lenin tsz egymaga 10.000-10.000 kacsát ad fogyasztásra. /mti/

- . -

9.27/a

- 9 -

bb 14. az idén megkezdik az új balatoni műút építését - új munkaszervezéssel gyorsítják az utak és csatornák építését

i sb/gk/m/vg

1963. március 5.

az építésgazdasági és szervezési intézet, valamint a mélyépítési tervező vállalat új munkamódszert dolgozott ki, a folyamatos termelés-szervezési eljárást, amelynek segítségével többszörösére lehet gyorsítani az építkezéseket. több kísérlet eredménye igazolta már az új módszert és ezért az idén megkezdik ennek széleskörű elterjesztését. az építésügyi minisztérium, valamint a közlekedés- és postaügyi minisztérium építésvezetői - akik áttérnek az új módszerre - most tiznapos tanfolyamon sajátították el az új fajta termelésirányítási tudnivalókat és hozzáfogtak a szervezési programok kidolgozásához.

az új eljárásnak megfelelően szakosított építésvezetősegeket alapítanak, amelyek pontos ütemtervek szerint, mindig egyforma munkát végeznek. így a gépek és a dolgozók munkáját a szokásosnál gondosabban összehangolhatják és előrelátó intézkedésekkel biztosíthatják a zavartalan munka valamennyi feltételét. ózdon és békéscsabán az új módszerrel hat helyett harminc méter hosszú csatornát építettek naponta. az idén már 12 lakásépítkezésen és 8 mélyépítési munkahelyen alakítják meg a szakosított építésvezetőseget. többek között a betonutépítő vállalat dolgozói a folyamatos termelés-szervezési módszerrel kezdik meg még az idén az új, 7-es számú balatoni műút építését. ez a zöld sávval elválasztott, két-pályás nemzetközi út sokkal szélesebb lesz, mint a többi országot, mégis a szokásos 60 helyett 200 méter hosszú szakasz elkészítését irányozták elő a napi ütemtervben. a fejlett nyugati országokban, az északamerikai egyesült államokban és franciaországban sem dolgoznak gyorsabban az utépítők, pedig sok korszerű gép áll rendelkezésükre. az új szervezéssel tehát a magyar dolgozók is elérhetik az utépítés előrehaladási sebességének nemzetközi színvonalát. ez a szokatlan gyorsaság most már nem is annyira műszaki, mint inkább pénzügyi problémát jelent. ezért gondoskodni kell arról, hogy a beruházási összegek folyósítása kövesse az utépítés sebességét, nehogy félbeszakadjon a munka, ha az éves pénzügyi tervekben előirányzott utszakaszok jóval a határidő előtt elkészülnek.

az új szervezéssel meggyorsítják a csatornaépítést debrecenben, győrött, békéscsabán. korszerűsítenek régi utakat és nagy takarmánysilókat is betonoznak majd az idén a szakosított építésvezetősegek. a korábbinál jóval termelékenyebb munkamódszer kialakításában sokat segítenek a szervezési intézet és a mélyépítési tervező vállalat kutatói, sőt újabb tudományos munkával már előkészítik a folyamatos termelés-szervezés továbbfejlesztését is. /mti/

9.34/a

- 10 -

bb 15. technikai napokat, művelődési heteket rendeznek borsod megye ipartelepein és községeiben

vid/tm/m/fm

1963. március 5.

a borsod megyei tanács művelődésügyi osztálya a tömegszervezetekkel közösen gazdag tavaszi programot állított össze. az ipari dolgozók szakmai tudásának bővítésére például számos helyen - többek között kazincbarcikán, tiszaszederkényben, ózdon és borsodnádason - márciusban megrendezik a technika napját. ezeken a napokon az egyes iparágakban bevezetett, vagy bevezetésre váró legújabb technológiai eljárásokról előadásokat, filmbemutatókat tartanak. ugyanakkor az új technológiai módszereket kiállításokon ismertetik és tapasztalatcseréken beszélnek meg az üzemek dolgozóival.

gondoskodtak a falvak kulturális életének fellendítéséről is. márciusban például művelődési hetet rendeznek tiszakeszi községben. ebből az alkalomból a faluban képzőművészeti kiállítás nyílik, vándorgyűlést rendeznek a borsodi bábosok és a környező termelőszövetkezeti énekkarok nagyszabású hangversenyt adnak. a tiszakesziek példáját számos vidéken követik. áprilisban kerül sor szikszón a hernádvölgyi művelődési napokra. az ünnepi hét programjában több kiállítás, színházi bemutató és a hernádvölgyi öntevékeny színjátékszöveggyűttestek és táncsoportok új műsorai szerepelnek. /mti/

bb 16. júniusban megkezdik a gépek szerelését az orosházi üvegyárban - szeptemberben befűtik az első olvasztókemencét

vid/tm/m/ki

1963. március 5.

a nagy hideg ellenére már befejezéshez közeledik az orosházi üvegyár építése és előreláthatólag júniusban megkezdhetik a világviszonylatban is igen korszerű - öntött- és öblösüveg előállítására alkalmas - gépek szerelését. ezzel egyidőben befejezik a gyár környékének rendezését, a belső iparvágány-, a víz-, és az elektromoshálózat építését.

szeptemberben befűtik az első olvasztókemencét és októberben megkezdik a termelési próbákat. jelenleg 20 orosházi munkás salgótarjánban, sajtószentpéteren és nagykanizsán tanulja az üvegyártást. a gyár többi gépkezelőjét és szakmunkását orosházán képezik ki. /mti/

9.40/a

- 11 -

bb 12. rendelet a mezőgazdasági tanulók bérezéséről

i ie vm ká

1963. március 5.

a földművelésügyi és a munkaügyi miniszter együttes rendeletet adott ki a mezőgazdasági tanulók bérezéséről. a mezőgazdasági tanulók eddig teljesítménybérben dolgozva a felnőtt szakmunkások béérének csak 60, 70, illetve 80 százalékát kaphatták, időbérüket pedig tanulmányi előmenetelük szerint állapították meg. így keresetüket tekintve hátrányban voltak azokkal a fiatalokkal szemben, akik nem szerződtek tanulónak. az új rendelet ezt a hátrányos helyzetet megszünteti. az állami gazdaságok és erdőgazdaságok tanulói részére meghatározza a kifizethető munkabér alsó és felső határát. a termelőszövetkezetbe szerződött tanulók havi munkaegységét, illetve munkabérét a szövetkezet vezetősége állapítja meg. a harmadéves tanulókat teljesítménybérben is foglalkoztathatják s ez esetben a munkájukért járó munkadíjat kell kifizetni, illetve a ténylegesen teljesített munkaegységeket jóváírni./mti/

- . -

bb 21. 186 éves kézírásos szakácskönyv - burgonyás étel-receptet nem tartalmaz

vid tm vm fm

1963. március 5.

1777-ből származó szakácskönyvre bukkant csiszár árpád gergelyi ugornyai református lelkes. a kézzel írott, 186 éves szakácskönyv mintegy 400 receptet tartalmaz. főúri konyha részére írták s megtalálhatók benne a korabeli ételek, tésztafélések, italok receptjei. érdekessége, hogy burgonyás ételek készítésének módjaival nem foglalkozik./mti/

- . -

bb 22. a bolyi honismereti szakkör tagjai megírták községük 870 éves történetét

i vid fm vm fm

1963. március 5.

a baranya megyei boly községben ötven tagú honismereti szakkör működik. a tagok szorgalmasan gyűjtik a régészeti leleteket, a történeti és néprajzi emlékeket. gyűjteményük 140 értékes darabját átadták a pécsi janus pannonius múzeumnak. megírták továbbá a falu 870 éves történetét, amelyet a községi tanács majd ezer példányban megjelentet./mti/

- . -

9.44/a

- 12 -

bb 17. új műveket mutatnak be a debreceni zenei heteken

vid/gk/m/fm

1963. március 5.

március 14, és május 19 között hetedszer rendezik meg a debreceni zenei heteket. a programban több új zenei alkotás bemutatása szerepel. gulyás lászló és farkas ferenc a zenei hetekre kórusművet írt, amelyet a debreceni kodály-kórus ad elő. szokolay ferenc egyik művét átírta a kodály-kórus részére. pongrácz zoltán debreceni zeneszerző két új alkotását is bemutatják a kodály-kórus illetve a debreceni mív filharmónikus zenekar tolmácsolásában.

a debreceni zenei hetek alkalmából március 14-én a csokonai színház vendégeként a romániai iasi operaház művészei lépnek fel a faust-ban és a carmen-ben. /mti/

- . -

bb 18. a dunaujvárosi épületelemgyár dolgozóinak vállalása: az év végéig 2,100.000 forint értékű anyagot takarítanak meg

vid/tm/m/ki

1963. március 5.

a dunaujvárosi 5. sz. épületelemgyárban a lakóházépítkezésekhez többféle földemgerendát és ablakok feletti vasbeton áthidalókat is nagy mennyiségben készítenek. a gyár dolgozói tervismertető értekezleteken, brigádmegbeszéléseken és az üzemi tanácsülésen is megvitatták az idei munkaverseny-feladatokat. jelenleg 23 brigád 300 dolgozója verseng a gyárban a szocialista cím elnyeréséért, a motorszerelő részleg pedig a szocialista műhely cím megszerzéséért. a brigádok az idén is a minőségjavítást és az anyagtakarékosságot tartják a legfontosabb feladatnak. a földemgerendák tavalyi 1.7 százalékos selejtjét az idén egy százalék alá akarják szorítani. vállalták, hogy a betonacélok méretre vágásával a kavicsadagolás pontosabbá tetelével, a cementmértéglelés automatizálásával, a technológiai ujitások szigorú megtartásával és a hulladékok megszüntetésével az idén 2,100.000 forint értékű anyagot takarítanak meg. ezenkívül a 6.5 százalékos termelésnövekedést a termelékenység javításával szeretnék elérni. /mti/

- . -

9.50

- 13 -

PR

bb 45. keddre virradó éjjel sikeresen átszállították a közlekedési építő vállalat dombóvári uti telepéről a kiskörutra a zagyva hid egy részét, szerdára virradó éjjel befejezik a szállítást

t nbj/gg vm hk

1963. március 5.

hétfőn este 11 óra körül három hatalmas trailer - sokkerekű, alacsonyplatós szállítóeszköz - és három autódaru indult el a közlekedési építő vállalat dombóvári uti telepéről, s a budafoki ut-petőfi hid-körut-üllői ut-kálvin tér - muzeum körut utvonalon a kiskörutra szállították az egykori zagyva hid egy-egy hidtagját. a konvoj hatalmas utterületet foglalt el, úgyhogy utjából motoros forgalomirányító rendőrök terelték el a többi járművet. a trailerek és az autódaruk éjjel után érkeztek meg az astória gyalogos aluljáró építkezéséhez, az autódaruk először a hid első részét, az úgynevezett óraház előtt kialakított ideiglenes hidfőre emelték, majd folytatólag leemelték a másik két hidtagot is. reggelre már össze is szerelték a hid egy részét, s a járókelők - érhetően - nagy érdeklődéssel fogadták az építkezésnek ezt az új látványosságát.

keddre virradóan három hidtag került a helyére, szerdára virradó éjjel szándékozzák a közlekedési építő vállalat dolgozói a további két hidtagot a kereszteződésbe szállítani. a tervek szerint szerdán befejezik a hid szerelését és hozzálátnak a pályatest betonozásához. ez már hosszabb időt vesz igénybe, mert a beton kötéséhez egy-két hétre lesz szükség. a számítások szerint a kiskörutnak a kálvin tér felé haladó közúti forgalmát március vége felé terelhetik rá a hidra. amint ez megtörténik, nagy erővel lát-
nak hozzá a földmunkákhoz. a munkagödör kialakításához./mti/

- . -

bb 28. öt év alatt ezer lakás épült egerben

vid gk vm ki

1963. március 5.

egerben az elmúlt öt évben ezer lakást építettek. a modern két-háromemeletes házsorokkal új utcákat nyitottak és korszerű parko-
kat is létesítettek. a második ötéves terv végéig újabb csaknem ezer lakás építését fejezik be, illetve kezdik meg. a hadnagy ut-
cában 111 lakást kilenc szintes toronyépületekben helyeznek el./mti/

- . -

10.00/a

- 14 -

bb 20. világszinten a wilhelm pieck gyár új étkezőkocsija

vid tm vm ki

1963. március 5.

műszakiak, iparművészek, fizikai dolgozók összefogásával készült el a wilhelm pieck vagon és gépgyárban az új típusú export vasúti étkezőkocsi, amely a lipcsei nemzetközi vásáron tesz tanu-
ságot arról, hogy a magyar járműipar egyes termékei elérik a világszintet.

az egyesült arab köztársaság megrendelésére a győri vagongyár járműszerkezeti osztályán bartos tiberius osztályvezető és villand imre tipustervező irányításával nyolc hónap alatt tervezték meg az új kocsit. nemcsak korszerűségével és szerkezeti felépítésével tökéletes, hanem külső kivitelében és belső berendezésében is teljesen megfelel az esztétikai követelményeknek. ez az utóbbi jórészt abdai horváth istván iparművész, a győri tervező vállalat formatervezője közreműködésének köszönhető.

a teljesen sima felületű, külsején négyféle árnyalatban szürke színre festett kocsinál különösen a belső berendezés ragadja meg a szemléit. konyhájában ujdonság a gázzal fűtött tüzhely és melegviz szolgáltató boiler, valamint az infrarost-sütő. a konyhát tálalófülke köti össze a süppedő vörös szőnyeggel borított étkező-
térrel, ahol négy- és kétszemélyes asztaloknál 42 utas foglalhat helyet, szabadon mozgatható, modern, kagylótámlájú, különleges műbőrrel kárpitozott székeken. sárga, halványkék, szürke és bordó színek váltakoznak az asztallapok műanyag-borításán, illetve a kagylószékek műbőr huzatain. az oldalfalak paszteliszürkék, a mennyezet krémsárga, a függönyök türkiz-színűek, aranszál át-
szóvéssal. az ablakok kettős üvegje között szabályozható zsaluszer-
kezet van. a világítást piramisokra emlékeztető, szögletes nyi-
lásokkal perforált dekoratív burkolat mögé rejtett fénycsövek szol-
gáltatják. minden asztal felett a falon különleges kialakításu han-
gulatlámpát helyeztek el, felette rádió hangszóróval, amelyet úgy szabályozhatnak, hogy a szomszéd asztalnál ülőket ne zavarja.

az étkezőkocsit a lipcsei vásár után adják át az egyiptomi vasutaknak./mti/

- . -

10.05/a

- 15 -

bb 19. „pótmama-szolgálat,, bács megyében

vid/gk/m/fm

1963. március 5.

bács megyében megszervezték a „pótmama,-szolgálatot. erre a feladatra leginkább azok a háziasszonyok vállalkoznak, akik otthoni munkájukon kívül máshol nem dolgoznak. kiskőrösön például a pótmamák nemcsak vigyáznak a kisgyerekekre, hanem házi kisegítő munkát is vállalnak, a kicsinyeket elkísérik az óvodába vagy elviszik őket a bölcsődébe. a kecskeméti családok eddig főleg a beteg kisgyerekek ápolásához kérték „pótmama,, segítségét. /mti/

...-

bb 26. meggyorsítják a járulékos és kiegészítő beruházások ütemét a termelőszövetkezetekben - 40-45 százalékkal több közművesítés mint tavaly

ie/m/ká

1963. március 5.

a földművelésügyi minisztérium kollégiuma legutóbbi ülésén a termelőszövetkezetek járulékos beruházásainak helyzetével foglalkozott. megállapította: a termelőszövetkezeti álló alapok fejlesztésében az idén bizonyos fokú fordulat következett be, mivel az alapvető beruházások nagyrésze befejeződött. a tehének és a lovak kis részének kivételével most már biztosított a közös állatállomány együttes elhelyezése. ez azonban még csak mennyiségi változást jelent, mert az állatokat ugyan nagy istállókban, egymás mellett tartják, de az ebből adódó előnyök kihasználásának még sok helyen hiányoznak a közvetlen előfeltételei.

jelenleg a termelőszövetkezetek állattenyésztő majorjainak körülbelül a fele van villamosítva, egyharmadában van vízvezeték, és egyötöde van bekötve az utahálózatba. pedig a közművesítés kihat a szövetkezet egész gazdálkodására, jövedelemzóságára is. ezt bizonyítja, hogy azokban a szövetkezetekben, ahol egy holdra 4000 forintnál több termelési érték jut, két-két és félszer nagyobb a közművesített majorok aránya, mint azokban, ahol a holdankénti termelési érték nem haladja meg az ezer forintot. egyedül az önitató üzembehelyezése révén általában 10 százalékkal emelkedik a tehének tejhozama, ami egy száz férőhelyes istállóban évente átlagosan 20.000 liter többletet jelent. hasonlóan sok a tennivaló az ugynevezett komplettirozás terén: a közvetlenül termelési célokat szolgáló építkezések mellett elmaradtak az olyan kiegészítő beruházások, mint a takarmányos helyiségek, borjunevelők, ellető istállók, magtárak, górék, és egyéb tárolók, ezeknek a hiánya jelentős termésvesztést és minőség-romlást okoz.

/folyt.köv./

10.10/a

- 16 -

bb 26. /meggyorsítják ... 1. folyt./ m

mindezt figyelembe véve a földművelésügyi minisztérium kollégiuma úgy határozott, hogy fokozottabb ütemben kell megvalósítani a termelőszövetkezetekben azokat a járulékos és kiegészítő beruházásokat, amelyek lehetővé teszik az alapberuházások gazdaságos, rendeltetésszerű hasznosítását. előtérben a közművesítés áll, ezen belül is elsősorban a villany és a víz bevezetése. az idén keréken 460 millió forintot fordítanak a szövetkezeti majorok közművesítésére: ez az összeg 40-45 százalékkal nagyobb annál, mint amennyit tavaly költöttek erre.

a járulékos és kiegészítő beruházások nagyobb arányú pótlására az ötéves terv hátralévő két évében kerül sor. ami az új beruházásokat illeti: már az idén áttérnek az egyes épületek tervezéséről a komplex tervezésre, s egy-egy állatférőhely építésének előirányzott költségét a közművesítésből és a kiegészítő beruházásokból rá jutó összeggel együtt állapítják meg. /mti/

...-

bb 27. öt előadást tartott angliai egyetemeken dr. ábrahám ambrus akadémikus

vid/tm/m/fm

1963. március 5.

az angol királyi tudományos társaság vendégeként a közel múltban két hetet töltött Angliában dr. ábrahám ambrus akadémikus, kossuth-díjas egyetemi tanár, a szegedi józsef attila tudományegyetem általános állattani és biológiai intézetének igazgatója.

dr. ábrahám ambrus professzor a szigetországból tett látogatásáról a következőket mondotta az mti munkatársának:

- a magyar tudományos akadémia és az angol királyi tudományos társaság között tavaly létrejött egyezmény értelmében a jövőben évente két magyar tudós utazik Angliába, illetve két angol tudós érkezik hazánkba, s ki-ki a maga szakterületén tart előadásokat. az egyezmény alapján elsőnek utaztam Angliába. örömmel tettem eleget ennek a kötelességemnek azért is, mert magam is tagja vagyok az angol királyi tudományos társaságnak. rendkívül szíves fogadtatásban és gazdag programban volt részem. sir howard floreynak, az angol királyi tudományos társaság elnöke találkozásunkkor örömet fejezte ki az országaink között létrejött tudományos kapcsolatok felett. egyetérttek vele abban, hogy ez a kapcsolat eredményesnek ígérkezik mind a magyar, mind az angol tudomány számára. /folyt.köv./

10.25/a

- 17 -

bb 27. /öt előadást ... 1. folyt./ m

- 1930 óta munkásságom fő területe a szív és érrendszer finom idegkapcsolatainak a kutatása. eljárásaim tökéletesítése révén sikerült kimutatni, hogy a szív és érrendszer élete milyen bensőséges alaktani és élettani kapcsolatban van az idegrendszerrel. ma világszerte - főleg Angliában - nagyon sokan foglalkoznak a szív és a véredények élettanával, főleg pedig a vérnyomás-szabályozó idegképzővel, amelyek az érrendszer egyes szakaszain magában az érfalban találhatók. ezekhez a fiziológiai kutatásokhoz nagy szükség van az alaktani szerkezetek ismeretére, s ezért jelentősek a mi intézetünkben végzett ezzel kapcsolatos kutatások is. az elmúlt évtizedekben több új vérnyomás-szabályozó idegképzővel sikerült felfedeznem, illetőleg a fiziológiai vonalon ismerteknek a legfinomabb szerkezetét kutattam ki mind az emberi, mind az állati szervezet vonatkozásában.

- e témáról most vetített képekkel, preparátumaink bemutatásával öt előadást tartottam angol egyetemeken, megtekintettem több tudományos intézetet is. John Bernal, a világhírű angol tudós személyes meghívására látogatást tettem az ő intézetében is: bemutatta munkáit, kutatásainak eredményeit, amelyek a fehérje összetételére, a virusszerkezetekre és a folyadékok szerkezetére vonatkozóan tartalmaznak érdekes új megállapításokat.

- örömmre szolgált, hogy Angliában jól ismerik a magyar tudományt, amelynek eredményei megítélésük szerint - legalább is szakterületemen - nem maradnak el az ottaniaktól, bár műszerezettség tekintetében ők kétségkívül jobban állnak.

- meggyőződésem, hogy Angliával való tudományos kapcsolataink további eredményeket hoz számunkra. szeretettel várjuk a tudományos egyezmény alapján az idén hazánkba érkező két angol kutató- egy fiziológus és egy fizikus- látogatását. / mti/

- . . -

bb 43. szakmunkásképzés a gyulai tüdő-szanatórium gyógyultjai számára

1 vid/fm/m/fm

1963. március 5.

a gyulai József Attila tüdő-szanatóriumban öthónapos tanfolyamot indítottak, amelyen a gyógyultak egészségi állapotuknak megfelelő, új szakmát sajátíthatnak el, konyhakertészeknek, öntözési szakmunkásoknak képezik ki őket, s a tanfolyamot záró vizsga után a hallgatók szakmunkás-bizonyítványt kapnak. / mti/

- . . -

10.30/a

- 18 -

bb 23. pót-silózás a romló kukorica megmentésére

1 cs/j vm ká

1963. március 5.

az őszi betakarítást akadályozó, rendkívül csapadékos időjárás, majd a novemberben beköszöntött kemény tél miatt a kukoricatermés tekintélyes része nem került időben fedél alá vagy jól szellőző górékba. különösen az eléggé be nem érett vagy kupacokban befűlledt csöveket fenyegeti a penészesedés és romlás, minelyt a hőmérséklet tartósan fagypont fölé emelkedik. a földművelésügyi minisztérium takarmánygazdálkodási osztálya ezért felhívja a termelészövetkezetek és az egyéni gazdák figyelmét a kukoricakészletek sürgős átválogatására, illetve a romlásnak kitett értékes takarmány gyors felhasználására.

ahol sok a be nem érett és penészfoltos cső, s gyorsan nem tudják feleltetni a veszélybe került takarmányt, pót-silózással segíthetnek a bajon. ha a kalapácsos darálón vagy szecskavágón csutkával együtt felaprított kukoricát savóval és cukorgyári mellással keverve jól ledöngölik, hosszabb ideig veszteség nélkül tárolhatják, sőt - az erjedés folytán - a penészgombák hamarosan elpusztulnak benne, a takarmány íze megjavul, az állatok szívesen fogyasztják, jól értékesítik. / mti/

- . . -

bb 24. cirkuszi óriásháló készült szegeden

vid tr vm ki

1963. március 5.

a szegedi kenderfonógyár hálókészítő üzemében megkötötték az eddig itt gyártott legnagyobb méretű életmentő hálót a magyar cirkusz vállalat megrendelésére. a csaknem 150 négyzetméteres, több mint kétszáz kilós kenderhálót két héttel a határidő előtt készítették el az üzem dolgozói. / mti/

- . . -

bb 25. a Leninszki ~~prapor~~ ^{prapor} című ukrán napilap tudósítása zala megyéről

vid tm vm fm

1963. március 5.

az ukrán Herszoni terület Leninszki ~~prapor~~ ^{prapor} című napilapja egyik számában egészségügyi tudósításban számol be zala megye fejlődéséről. a cikk a megye iparának, mezőgazdaságának, egészségügyének és kulturális életének fejlődésével ismerteti meg a Herszoni olvasókat. / mti/

- . . -

10.40/a

- 19 -

RK

1/2

bb 29. még a tavaszi munkák előtt 600 traktort adnak át a békés megyei gépállomások a termelészövetkezeteknek

vid j vm ká

1963. március 5.

békés megyében elsők az orosházi, a békéscsabai és a mezőkovácsházi gépállomás alakul át gépjavitó állomássá, erőgépek, munkagépek zömét a közeli napokban adják át a környező termelészövetkezeteknek. ezenkívül más gépállomások is csökkentik gépparkjukat a termelészövetkezetek javára, úgyhogy a közös gazdaságok még a tavaszi munkák előtt mintegy 600 univerzális erőgépet és szántótraktort vesznek át a gépállomásoktól. békés megyében az év végére a géppark 70 százaléka termelészövetkezetek tulajdonában lesz, 70 közös gazdaság éri el a teljes gépesítettség fokát. a gépekkel együtt több száz jól képzett, nagy gyakorlattal rendelkező szerelő és traktoros megy át a termelészövetkezetekbe, általában azokba a gazdaságokba, ahol már évek óta dolgoznak./mti/

- . -

bb 30. százmillió forint kazincbarcika fejlesztésére

vid tr vm ki

1963. március 5.

borsod megye egyik leggyorsabban fejlődő városa kazincbarcika. lakói a borsodi vegyikombinátban, a hőerőműben, valamint a környező bányákban dolgoznak, s átlagos életkoruk 29 év. a fiatalok városában eddig állami beruházással 3.200 lakás, 600 kölcsonnel és magánérőből pedig 500 otthon készült el, korszerű üzletek, bölcsődék, óvodák és iskolák nyíltak.

a város fejlesztésére az idén mintegy 100 millió forintot költenek. az év végéig 529 lakást adnak át és 274 új otthon építését kezdik meg. nagy gondot fordítanak a lakosság egészségvédelmére is. a tavasszal megkezdik a több mint 70 millió forintos költséggel épülő 420 ágyas kórház alapozását. a kórház - amelyben az sztk szakrendelőkintézetet is elhelyezik - 1965-re készül el.

a városban sok a gyermek, ezért a lakásépítkezéssel párhuzamosan újabb óvodákat és iskolákat is létesítenek.

/folyt.köv./

10.40/m

- 20 -

/bb 30. százmillió.....1.folyt./vm

az idén befejezik egy 60 személyes bölcsőde és egy 75 személyes óvoda építését és újabb óvoda alapozását kezdik meg. augusztusban átadnak egy 12 tantermes iskolát és újabb építéséhez fognak hozzá. építenek 16 tantermes gimnáziumot is. így az új városnak jövőre már 5 általános iskolája, egy vegyipari technikuma és egy gimnáziuma lesz. jelentős összegeket fordítanak az utak, járdák és parkok rendezésére is./mti/

- . -

bb 31. szíriai, izraeli, iráni és kanadai exportra termelnek seprücirkot békés megyében

vid j vm ká

1963. március 5.

békés megyében - különösen a tájkörzette nyilvántartott mezőkovácsházi járásban - megnőtt az érdeklődés a seprücirrok-termelés iránt. a termelészövetkezetek eddig 8160 holdra kötöttek termelési szerződést. az elmúlt években bebizonyosodott, hogy csupán a cirokmag és a szakáll holdanként 8000-10.000 forint jövedelmet ad, nem számítva a cirokszárát, amit a papirgyártásnál hasznosítanak.

a békés megyében termelt cirokszakállból szíriába, iráni, izraelbe, kanadába, franciaországba, ausztriába és nyugat-németországba csaknem 300 vagonnal exportálnak, s 200 vagonnal több jut hazai fogyasztásra./mti/

- . -

bb 42. bródy sándor emlékünnepekre készülnek egerben

i vid fm vm fm

1963. március 5.

bródy sándor szülővárosában, egerben az író születése századik évfordulójának megünneplésére készülnek. március 11-én bródy-emlékünnepeket rendeznek a gárdonyi géza színházban. az íróról elnevezett utcában emléktáblát lepleznek le. az iskolákban is megemlékeznek a város nagy szülőttől. az egri könyvtárban kiállítás nyílik bródy műveiből, s megyeszerte előadásokon ismeretlik életét és munkásságát./mti/

- . -

10.50/a

- 21 -

bb 32. a diósgyőri gépgyárban megkezdtek a hajdusági földgáz rendszeres használatát

vid tr vm ki

1963. március 5.

a diósgyőri gépgyár ipari kemencéinek üzemeltetéséhez a Lenin kohászati művek szolgáltatja a szénből előállított generátorgázt. tekintve, hogy a kohászati művekben az év elején rátértek a hajdusoboszlói földgáz használatára, amiből sokkal nagyobb mennyiség áll rendelkezésre, mint a korábban használt román földgázból, így megnyílt a lehetőség annak, hogy a diósgyőri gépgyárat is elláthassák ezzel az olcsó, magas kalóriájú, kénmentes fűtőanyaggal. a földgáz szolgáltatáshoz szükséges keverő-és nyomáscsökkentő szabályozó berendezés elkészült és ezek segítségével a napokban megkezdtek a diósgyőri gépgyárban is a hajdusági földgáz rendszeres használatát, a földgázt a diósgyőri gépgyárban generátorgáz dúsítására, fűtőértékének növelésére használják fel. a földgáz szolgáltatással jelentősen csökkent a gépgyár generátorgáz igénye, s így a Lenin kohászati művekben évente több mint 12 ezer tonna szén takaríthatnak meg./mti/

- . -

bb 33. nagy gyakorlattal rendelkező szakembereket kaptak szolnok megye gyengébben gazdálkodó termelőszövetkezetei

vid j vm ká

1963. március 5.

szolnok megye mezőgazdasági nagyüzemei sokoldalú támogatást nyújtanak a gyengébben gazdálkodó termelőszövetkezeteknek. ebben az évben újabb 15 állami gazdasági, gépállomási, termelőszövetkezeti szakembert erősödnek meg ezek a közös gazdaságok. bíró istván mezőgazdasági mérnök, a jászberényi mezőgazdasági szakiskola igazgatója a helyi vörös csillag tsz főállattenyésztői teendőit vállalta el. novák ferenc, a felsőjászsági állami gazdaság kerületvezetője, ismerve a jászgói kókai lászló tsz gazdálkodási nehézségeit, a zárszámadás után áttette székhelyét a község szövetkezetébe. a jánoshidai vörös hajnal tsz szakmai irányítását ács istván, a jászberényi gépállomás igazgatója vállalta, aki jó ismerője a tsz adottságainak. az áthelyezett szakemberek máris bekapcsolódtak a tavaszi munkák előkészítésébe./mti/

- . -

11.00/m

- 22 -

PK

bb 34. az idén a külterületi települések villamosítását kezdik meg borsodban

vid tm vm ki

1963. március 5.

borsod megye községeinek villamosítása tavaly befejeződött. a felszabadulás óta több mint 250 községbe vezették be a villanyt, s most már a megyének mind a 363 községében villany világít. a községeken kívül 16 olyan jelentős külterületi település van még a megyében, ahol nincs villany. a borsod megyei tanács az idén ezeknek a helyeknek a villamosítását is megkezdi. ebben az évben csaknem másfélmillió forintos beruházással négy nagy külterületi településre vezetik be a villanyt. többek között villamosítják a szendrő melletti büdöskút pusztát és a sárospatak szomszédságában levő dorkó tanyát is.

a lakosság mintegy 250.000 forinttal járult hozzá a villamosításhoz, s jelentős társadalmi munkát is végez a vezetékekhez szükséges oszlopok felállításánál./mti/

- . -

bb 40. irányi istván mezőberényi tanár krónikája petőfi öccséről és fiáról

vid hmé vm fm

1963. március 5.

irányi istván, mezőberényi gimnáziumi tanár, a békés megyei petőfi- emlékek kutatója krónikát írt a költő öccsének, istvánnak kondoroson és fiának petőfi zoltánnak szarvason eltöltött éveiről. petőfi istván ugyanis kondoros határában a csáki geist-birtokon volt intéző, zoltán pedig a közeli szarvason járt gimnáziumba.

a mezőberényi kutató sok érdekeséget feltárt az egykori írásos emlékekből. megtalálta például kicska mórnak, petőfi zoltán osztálytársának és barátjának magyarul és szlovákul írt emlékezését petőfi fiának szarvasi és csáki „jeles tselekedeteiről”. a krónika megemlékezik zvarinyi lajos szarvasi tanító nejéről, kernuch zsuzsannáról, petőfi sándor hajdani kiskörösi dajkájáról is, akinél később otthonra talált szarvason a költő hányatott sorsu fia. a számos fényképpel kiegészített irodalomtörténeti munka ismerteti petőfi zoltán kapcsolatát a kondorosi uradalomban dolgozó nagybátyjával is./mti/

- . -

11.09/a

- 23 -

PK

bb 35. törzskönyvezik a földeket szolnok megyében - 120 termelőszövetkezet már nagyüzemi táblákon gazdálkodik

vid/j/m/ká

1963. március 5.

a múlt év végén fejeződött be szolnok megye termelőszövetkezeteiben a táblásítási tervek kidolgozása. a táblák kijelölése folyamatosan történik, és az idén már 120 közös gazdaság a talajtani és éghajlati adottságok figyelembe vételével kialakított nagyüzemi táblán gazdálkodik. a szövetkezetek minden tábláról „törzskönyvet”, állítanak ki, amelyben feljegyzik a terület nagyságát, a felszíni adatokat, a talajösszetételt, a kémiai talajjavítás módját, az évenkénti termésátlagokat és a vetésforgót. az eddig kialakított táblák nagysága 30 holdtól 120 holdig terjed. több tsz-ben, mint például az ujszászi szabad-ságon, az üzemegységek központi majorjai körül 30 holdas táblákból álló takarmánytermő területet jelöltek ki, az árunövények forgóját pedig 80-100 holdas táblákban határozták meg. a nagyobb tsz-ek, amelyeknek földterülete 10.000 holdon felül van, az idén már 300-400 holdas, ugynevezett tömbökön is gazdálkodnak. a táblásítás során a megyében eddig több mint 1000 holddal nőtt a szántóterület. az elhagyatott dűlőutak felszámolásával, a nem megfelelő termést adó legelők és parlagföldek feltörésével tiszagyendán például 440 holddal, kétpón 294 holddal, szelevényen 93 holddal, jászózsán pedig 88 holddal nagyobb területen tudnak kenyérgabonát és más növényt termelni a közös gazdaságok. /mti/

...-

bb 36. irodalmi színpad az új művek ismertetésére, a könyvtár-munka segítésére pécssett

vid/fm/tnl/m/fm

1963. március 5.

a pécsi városi könyvtár mellett irodalomkedvelő üzemi dolgozókból irodalmi színpad alakult azzal a céllal, hogy az olvasókkal megismertessék az újonnan megjelent könyveket. a műsort verseskötetek, regények, politikai és történelmi művek szemelvényeiből a könyvtár dolgozói állítják össze, ők írják az összekötő szöveget, s jelölik ki a zenei betéteket.

a könyvtári munkát segítő irodalmi színpad első előadását a gyárvárosi művelődési házban rendezte meg nagy sikerrel. /mti/

...-

11.15/a

- 24 -

pek

bb 37. a hörcsögök és az ürgék még téli álmukat alusszák - az idén kisebb lesz a pocok és a burgonyabogár kártétele, viszont több mocs-kospajor várható

i tf/m/ká

1963. március 5.

milyen hatással volt a rendkívüli tél a növényvilág állati kártevőire, milyen számban várható fellépésük a hóolvadás után? - ez a kérdés sokat foglalkoztatja ma a gyakorlati gazdákat és a szakembereket egyaránt.

a növényvédelmi kutató intézet tájékoztatása szerint a délről, melegebb éghajlatról származó rovarokra a négy hónapos kemény hideg rendkívül kedvezőtlen hatással volt. ennek következtében a kaliforniai pajzstetű és a burgonyabogár kártétele - szakemberek becslése szerint - csökkenni fog, ezeknél a kártevőknel ugyanis nagyobb pusztulás várható. a mi éghajlatunkhoz szokott rovarok viszont a folyamatos, tartós hideget jobban bírják, mintha a lehülés-felmelegedés időnként váltakozik. az idén például, mint minden páratlan évben - amikor elérik kifejlett állapotukat - előreláthatóan nagy számban jelennek majd meg, különösen a feltört lucernatáblákon, a vincellérbogarak. főleg tolna-, fejer-, csongrád- és bács-kiskun megye területe veszélyeztetett ebből a szempontból. más felmérések azt mutatják, hogy ilyen tömegű mocsokpajor lárva, mint az idén, még egyik évben sem telelt át. hogy az ezekből kifejlődő bábok és lepkék, s azok utódai milyen károkat okoznak a mezőgazdaságban, az elsősorban a tavaszi időjárástól függ. 1961-ben az elszaporodott mezei pocokok rengeteg búzát, lucernát és vörös herét hordtak el. az akkori irtás és a tavaly őszi időjárás eredményeképpen idén már lényegesen kisebb mértékű pusztításra lehet számítani.

az ürgék és a hörcsögök még téli álmukat alusszák. ilyenkor a talaj fagyhatára alatt, másfél-két méter található. testhőmérsékletük és minden élettevékenységük a minimálisra csökken. a hörcsög magánosan telet „lyuk-lakásában”, nem tűr maga mellett „társbérlet”, az ürgék viszont csoportosan várják a tavaszt. a hörcsögveszély főleg a buza-, kukorica- és a lucernatáblák közelében nagy, az ürgék inkább a háborítatlan talaju legelőket szeretik. az ellenük való védekezésre idejében fel kell készülni. tavaly borsod megyében helyenként 50 hörcsöglyukat is találtak egy-egy holdon. előfordult, hogy egy kártevő egymaga 25

kilógramm kukoricát is lehordott pofazacsokójában föld alatti éléskamrájába. volt rá példa, hogy az ürgelyuk körül 12 méter sugarú körben a kukoricatermésnek a felét, a hörcsöglyuk körül pedig teljesen elpusztították. /folyt.köv./

11.20/a

- 25 -

pek

bb 37. /a hörcsögök ... 1. folyt./ m

az idén a kukoricánál főleg a drótféreg, a lucernánál a magor-
mányos ellen kell vezetni az „irtóhadjáratokat”, a növény-
védelem új, az eddigieknél hatásosabb lindános, és aldrines-szu-
perfoszfáttal, valamint lindános- és hch-s szuperfoszfát keve-
réssel kíséreltetik a kártevők irtásában. az eddigi eredmények
biztatóak. a hibridkukorica táblák vegyvédelmére magas, hid-
karosszériájú új gépet szerkesztettek, amivel rámehetnek a ku-
koricatáblákra anélkül, hogy a címerét kihányt kukoricát le-
taposnák. ezen kívül kísérletek folynak - különféle hazai és
külföldi vegyszerekkel - az arankairtás hatékonyabbá tételére,
valamint a célból, hogy a téli fatisztogatást kémiai szerekkel
lehessen végezni. /mti/

bb 38. az idén megnyílik a keleméri tompa-émlékmúzeum

vid/tr/m/fm

1963. március 5.

az 1848-as szabadságharc után két évig a borsod megyei kele-
mér községben lelkészkedett tompa mihály. a kis község lakói
szeretettel emlékeznek a papköltőre, aki a jelenlegi parókia
melletti ugynevezett káplánlakásban lakott és írta számos
költeményét.

az ózdi járási tanács, valamint a helyi népfront bizottság
kezdemenyezésére tavaly megkezdték tompa mihály egykori la-
kóhelye, a több mint száz éves épület helyreállítását. a já-
rási tanács 32 ezer forintot adott gömörszöllős és kelemér
község lakói pedig társadalmi munkában hozták rendbe a régi
házat.

ugyanakkor megkezdték a tompára vonatkozó emlékek gyűjtését
is. a költő verseinek egykori kiadásaiból, fényképeiből, emlék-
tárgyakból már csaknem 400 darabot gyűjtöttek össze. rimaszombat-
ból is kaptak a költőre vonatkozó dokumentumokat. ugyancsak érté-
kes anyagot adott át a létesítendő helytörténeti múzeum
céljaira a budapesti petőfi irodalmi múzeum is.

tervek szerint a helyreállított épületben még az
idén megnyitják a tompa emlékmúzeumot. /mti/

--

11, 32/m

.-26-

bb 39. egy év alatt hét-és negyedmillió forintot költöttek könyv-
vásárlásra szabolcsban

1963. március 5.

vid gg vm fm

az elmúlt esztendőben hét-és negyedmillió forintot költött
a lakosság könyvek vásárlására szabolcs-szatmár megyében. örvendete-
sen megnőtt az érdeklődés a szakkönyvek iránt is. a szépirodalmi
műveken kívül tavaly már igen sok mezőgazdasági szakkönyv talált
gazdára. az egy lakosra eső könyvvásárlás értéke a múlt évben 13.73
forint volt.

az irodalmi művek terjesztésében nagy szerepük van a társadal-
mi könyvtáraknak. a megyében 663 dolgozó vállalta ezt a feladatot.
az általuk eladott könyvek értéke a kétmillió forintot is meghaladta.
/mti/

bb 41. az ötven arcú pécsi dzsámi - egy szarvasi festőművész érdekes
munkája

1963. március 5.

vid tr vm fm

éveken át pécssett dolgozott bessenyi Antal, a szarvasi
óvónőképzőintézet festőművész-rajztanára. kora reggeltől estig
rendszeresen figyelte a dzsámit, s a nap különböző szakaszaiban
színvázlatokat készített róla. ugyanakkor gondosan tanulmányozta
az egykori keresztény templomból alakított mohamedán imaház törté-
netét a török időktől napjainkig. az adatok és vázlatok alapján
1959-ben ötven képből álló sorozat festéséhez kezdett hozzá, amely
a dzsámi ötven „arcát”, mutatja be. eddig 17 festmény készült el.
csaknem mindegyik azonos nézőpontból ábrázolja a jellegzetes pécsi
műemléket, de mind más-más hangulatát tükrözi a dzsámi körül zajló
életnek. /mti/

bb 44. szegedi diákszobrász

1963. március 5.

vid fm tné vm fm

a szegedi képzőművészeti kör tábort utcai alkotóműhelyében
dolgozik szabadidejében kószó István, a szegedi radnóti Miklós gim-
názium harmadik osztályos tanulója. a tehetséges diákszobrász is-
kolája névadójának nagyméretű portréját mintázza. festményekről, régi
fényképekről készített vázlatot s ennek alapján készíti el radnóti
Miklós mellszobrát. /mti/

11.45

- 27 -

bb 46. nikotinos feketét vitt ismerősének - 8 évi szabadságvesztésre ítélték

1963. március 5.

t bc/j vm

a fővárosi bíróság kedden délelőtt hirdetett ítéletet hamberger péter bűnügyében. a 21 éves villanyszerelő hosszabb ideje udvarolt egy nőismerősének s gyakori volt a torzsalkodás közöttük, a leány féltékenykedett, a fiu anyja sem nézte jó szemmel a barátságot, s arra törekedett, hogy a kapcsolat megszakadjon. végülis hamberger szabadulni akart ismerősétől. október 27-én baross gábor telep lakásán feketekávé főzött, s azt két csészébe töltötte. az egyikbe a permetezéshez használt nikotinos oldatból nagyobb mennyiséget öntött. a feketekávé ismerőse munkahelyére, az egyik közeli közért-üzletbe vitte, s megkínálta a leányt. ő megízlelte de megérezte az átható nikotinszagot s kiköpte a szájába vett italt, de még igyi s rosszul lett tőle. mint utóbb megállapították, a csészében az emberi élet kioltására alkalmas mennyiség ötszöröse volt a méregből.

a bíróság előre kitervelten elkövetett emberölés büntetnének kísérletéért 8 évi szabadságvesztésre ítélte hamberger pétert. az ügyész súlyosbításért, az elítélt és védője enyítésért fellebbezett./mti/

- . -

bb 47. két rendkívüli lottó tárggyereményhuzás - sorsolják a balatonalmádi lottó üdülőttelep lakásait - megkezdik a hatodik lottóház építését - totó utazás az innsbrucki és a tókiói olimpiára. - tájékoztató a totó és lottó idei terveiről

1963. március 5.

t kf/kf/m/vg

a sportfogadási és lottó igazgatóság kedden tartotta megszokásos évi sajtótájékoztatóját az otp székházában. szohár ferenc az igazgatóság vezetője beszélt tevékenységükről, a két népszerű játék múlt évi eseményeiről, eredményeiről, s az idei további terveiről, elképzeléseiről.

a múlt évben tovább növekedett a lottózók „törzsgárdája”, egész évben 228 millió lottószelevényt vásároltak a fogadók, s közülük több mint 5 millió nyertesnek 339.7 millió forintot fizettek ki. ezenkívül 68 millió forint értékben 7600 értékes tárggyeremény - köztük 54 öröklakás, 22 személygépkocsi, 25 teljes szobaberendezés, 742 televízió stb. - jutott a fogadónak. a totó eredményei népszerűsége ellenére csökkentek. az elmúlt esztendőben 33 millió totó szelevényt adtak el s a nyertesekre csaknem 50 millió forintot fizettek ki. a vigaszdíjas totószelevényekre - számszerint 173 158-ra - több mint tízmillió forintot fizettek. /folyt.köv./

13.04/a

- 28 -

bb 47. /két rendkívüli ... 1. folyt./ m

a sportfogadási és lottó igazgatóság az idén mind két játék nyerési lehetőségeit igyekszik változatosabbá tenni. a lottóban már az elmúlt hónapokban is sorsoltak mintegy 24 különféle társasutazást, a következő hónapokban is vettek fel belőlük a nyereményjegyzékre. ebben az évben több személygépkocsit sorsolnak, áprilisi huzáson például már négyet. a tárggyeremények körét a forgalomban nem kapható külföldi sztereó rádiókkal, magnetofonokkal, lemezzátszókkal, filmfelvevőgépekkel teszik változatosabbá. további elképzelések: a lakáskulturát szolgáló cikket, mint például függőnyt, szőnyeget, festményt, kerámiatárgyakat, könyveket egy nyereményként sorsolják. hasonlóan komplex nyeremény lesz a rádió, televízió, lemezzátszó, magnetofon, filmfelvevőgép vásárlására jogosító utalvány.

örvendetes meglepetés a lottózóknak: a január elsejeihez hasonlóan ebben az évben két jutalom-sorsolást is tartanak. tavasszal megkezdik a balatonalmádiiban épülő 44 lakásos, közművesített lottó vikend telep lakásainak sorsolását is. ebben az évben 22 lakás készül el. másikérvékes ujdonságról is tárgyal az igazgatóság. az elképzelések szerint a balaton mentén emeletes „bourding house”, építenek, egyszobás, főzőfülkés, fürdőszobás, teraszos lakásokkal. az 1963-64-es évben szeretnék felépíteni a hatodik lottóházat a klauzál utca és dohány utca sarkán levő üres telken. a lottópalota földszintjén „nyeremény áruházat”, és állandó jutalomtárgy kiállítást rendeznének be.

a totóban szintén sok elképzelést akarnak megvalósítani. a nagyobb sporteseményeken változatlanul megrendezik a már szinte elmaradhatatlan totó tombolát. a totó vigaszdíjon kívül újabb „kártérítést”, kaphatnak majd a játékosok. a tervek szerint 18 héten keresztül a szelevényekre az eddigi olimpiák városainak egy-egy jellegzetes képét nyomtatják. az illető ország megnevezésével és bizonyos számú nyerteslen totószelevény beküldésével jutalom sorsoláson vehetnek részt a pályázók. a totó tárgyjutalmak között méltán nevezhető főnyereménynek a külföldi társasutazás. tervezik, hogy az innsbrucki és a tókiói olimpiára szóló utazásokat is sorsolnak.

végül a hálózatfejlesztésről beszélt az igazgatóság vezetője. elmondotta, hogy a fővárosban 5 modern vonalú, télen is üzemeltethető, totó-lottó pavilont állítanak fel. az idén megnyitják miskolcon az ötödik totó-lottó körzeti irodát, amely borsod és heves megye totó-lottó ügyeit közvetlenül intézi majd. /mti/

- . -

13.19/a

- 29 -

Handwritten signature or initials

bb 48. időjárásjelentés

gg/m

1963. március 5.

a meteorológiai intézet jelenti március 5-én, kedden 13 órakor:

a nappali hőmérséklet holnap: plusz 1-
plusz 5 fok között lesz

az elmúlt 24 óra folyamán újra megerősödött a kelet-európai hideg levegő délnyugat felé áramlása és a keleti kárpátok vidékén újabb lehülést és havazást okozott. az atlanti óceánról szárazföldünk felé áramló enyhe levegőt a nyugat-európai anticiklon északkeleti pályára kényszeríti.

hazánkban tegnap felhőátvonulások voltak, az éjszakai órákban a dunántúlon és a duna-tisza közén többfelé hullott kevés hó. a csapadék mennyisége csak néhány helyen érte el a 2-4 millimétert, tatabányán 6, farkasgyepűn 7 millimétert mértek. a hőmérséklet napközben 2-6 fokig emelkedett, hajnalban általában 0- minusz 4, az északkeleti megyékben minusz 5- minusz 7 fokig hűlt le a levegő. hegyeinkben a hóréteg vastagsága: a budai szabadsághegyen 66, dobogókőn 68, királyréten 27, galyatetőn 85, kékestetőn 101, mátraházán 56, bükk-szentkeresztben 42, diósgyőrött 7, lillafüreden 57, bánkúton 108, farkasgyepűn 54, misinatetőn 11, árpádtetőn 23 centiméter. a ma délelőtti órákban a havazás mindenütt megszűnt, a felhőzet felszakadozott a hőmérséklet 0- plusz 3 fokig emelkedett.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 2.0 fok volt, 1.1 fokkal alacsonyabb mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet plusz 3 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 774 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

várható időjárás szerda estig: kisebb felhőátvonulások, legfeljebb néhány helyen kevés hóval, vagy havas esővel. ma mérsekelt, holnap kissé megélénkülő szél. helyenként reggeli köd. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában minusz 2- minusz 6, északkeleten minusz 6- minusz 10. legmagasabb nappali hőmérséklet holnap plusz 1- plusz 5 fok között.

a duna vízállása kedden délelőtt 11 órakor budapestnél: 155 centiméter. /mti/

13.52/a

- 30 -

bb 49. több mint száz automata berendezés és műszerujdonság a vegyipar műszerkiállításán

1963. március 5.

t szf/te/m/vg

nagyjelentőségű kiállítással nyitották meg kedden délelőtt az egyesült gyógyszer- és tápszergyárban az 50 évvel ezelőtti alapított gyár jubileumi ünneppsorozatát. a vállalat a magyar kémikusok egyesületével, valamint a műszer- és irodagép-értékesítő vállalattal közös rendezésben bemutatta a vegyipari szakembereknek azokat a korszerű, hazai konstrukciójú műszereket, automata berendezéseket, amelyek a vegyi üzemek modernizálását szolgálják.

vereczkei istván, a gyár igazgatója, majd heimer jeno a migért igazgatója rámutatott megnyitó beszédében, hogy a magyar vegyipar, ezen belül a gyógyszeripar - noha világviszonylatban is jó hírnévnek örvend - a műszerezettségnek, az automatizáltságnak még a kezdetén tart. a kiállítás azt a célt szolgálja, hogy a vegyi iparágak szakemberei megismerjék a korszerű laboratóriumi és üzemi műszereket, automatikákat, amelyekkel tovább fejleszthetik a vegyipari kutatást és termelést.

a gazdag kiállítás több mint száz műszert, berendezést mutat be, a magyar optikai művek, a laboratóriumi felszerelések gyára, a radelkisz ktsz. gyártmányai közül. a kiállított anyagnak csak kis része az ismert és használt, 80 műszer még elterjesztésre váró új gyártmány, körülbelül 25-öt pedig most mutatnak be először. számos ujdonság van az elektrokémiai elektronikus műszerek között. ilyen a savasságot és lugosságot mérő, ugynevezett ph berendezés, amely a mérés pontossága tekintetében vereszenyez a hasonló legjobb külföldi készülékekkel. tizenhét gyógyszer-technológiai vizsgáló műszert is bemutatnak. ezek ugyancsak versenyképesek világviszonylatban is. ilyenek a gyógyszerek minőségi ellenőrzésére szolgáló polarográf és spektrofotométer. nagy érdeklődéssel szemlélték a kiállítás látogatói bungor ernőnek, a veszprémi vegyipari egyetem tanárának nagyfrekvenciás titrométerét, amelynek egyedülálló ujdonsága, hogy a lezárt amputálában lévő gyógyszert ellenőrzi. gyógyszer-technológiai szempontból a világon az első ilyen készülék külföldön is nagy feltűnést keltett és máris igen kapós. bemutatták az egyesült gyógyszer- és tápszergyár villamos osztályának, az eff jános osztályvezető irányításával szerkesztett műszeres diszpécserét, amely állandóan jelzi, hogy az üzem mennyire használja ki kapacitását. ha valahol kihasználatlan teljesítőképesség van, a berendezés jelzése nyomán a diszpécser nyomban beavatkozhat.

a kiállításon, a migért a szakembereknek állandó műszerezési és automatizálási tájékoztatót tart. a kiállítás március 8.-ig lesz nyitva. /mti/

14.50/a

- 31 -

bp 51. a belső tartalékok feltárásáról tanácskoztak a wilhelm pieck gyár szocialista brigádjai

vid/te/m/ki

1963. március 5.

az ideai feladatokról, a tervteljesítés mikéntjéről tanácskoztak kedden a wilhelm pieck vagon- és gépgyár szocialista, illetve a szocialista cím elnyeréséért versenyző brigádjainak vezetői.

csányi dezső, az üzemi pártbizottság titkára üdvözölte a megjelenteket, majd wachtler andrás főmérnök értékelte a múlt évi eredményeket, ismertette az ideai termelési feladatokat, megjelölve azokat a teendőket, amelyek a szocialista brigádokra várnak. rámutatott arra, hogy a múlt évi terv teljesítésénél bekövetkezett elmaradást külső okokon kívül belső hibák is előidézték, így például a belső tartalékokat, a szocialista brigádokban rejlő erőt nem tárták fel. kiemelte a termelékenység növelésének fontosságát, majd felsorolta, milyen gyártmányokat kell elkészíteni ebben az évben. ilyenek többek között a motorkocsik a lengyel népköztársaságnak, személykocsik a szovjetunióknak és a máv-nak, diesel-mozdonyok és pótkocsik az uttörővasutnak. jelentős feladat a 150 új típusú tiztonnás dömpér elkészítése is. az egyesült arab köztársaságnak készülő léggjavító háló- és étkezőkocsikról, amelyeket a lipcsei nemzetközi vásáron is kiállítottak, megállapította, hogy azokra büszkék lehetnek a gyár dolgozói, hiszen kevés ilyen kocsi fut a világon.

pingitzer lászló, a szakszervezeti bizottság titkára a mozgalmi feladatokról, a brigádokkal való foglalkozás kérdéseiről beszélt.

a termékeny vitában felszólaló brigádvezetők számos felajánlást tettek és megígérték, hogy a műhelyekben segítenek a munka megszervezésében, mindent megtesznek a termelékenység növeléséért, segítenek megszilárdítani a munkafegyelmet és megszüntetik a belső munkanélküliséget. ezeken kívül újításokkal és a szakmai továbbképzéssel teremtik meg a jó munka feltételeit. /mti/

-.-

15.25

- 32 -

KE

bb 50. megkezdték a termelést a mályi-téglagyárban

vid te vm ki

1963. március 5.

a hosszantartó kemény hideg miatt a mályi téglagyárban csaknem két hónapig szünetelt a termelés. ezt az időt a gyár törzsgárdája a gépek kijavítására és a berendezések rendbehozatalára fordította. amint az agyagbányában kicsit felengedett a talaj, a gyárban egy présgépen azonnal megkezdték a termelést. eddig már 140.000 kisméretű téglát készítettek. úgy számítják, hogy március végétől már teljes termelőképességgel dolgozhat a gyár.

a tavaszi hónapokban egyébként korszerűsítésre is sor kerül a gyárban. a műszáritót több mint hatmillió forintos költséggel átalakítják, s ennek eredményeként meggyorsul a nyerstégla száritása. /mti/

-.-

bb 52. koszoruzás karikás frigyos halálának 25. évfordulóján

t vt/hné vm sr

1963. március 5.

a névadó iránti hűség, tisztelet és hála lerovására gyűlt össze kedden délben a kerepesi temetőben a magyar munkásmozgalom nagy halottainak emlékművénél a hatodik kerületi felsőerdősor 20. szám alatti karikás frigyos általános iskola uttörőinek, többi tanulójának és tantestületének száztáru küldöttsége. karikás frigyos halálának 25. évfordulójára emlékeztek a diákok és nevelők. sipka ferencné, igazgatóhelyettes méltatta a bátor, kommunista forradalmárnak, az 1919-es magyar tanácsköztársaság kiemelkedő egyéniségének életét, irodalmi munkásságát. ezután deák sándor, a vígszínház művésze elszavalta aragon: ballada arról, aki dalolva halt meg a vesztőhelyen című versét, majd a munkás gyászinduló hangjai közben elhelyezték az emlékműre a kegyelet koszoruit. /mti/

-.-

bb 53. vasas táncművészek vendégszereplése hat osztrák városban

i hi/tm vm sr

1963. március 5.

az osztrák szakszervezeti egység meghívására az idén több magyar szakszervezet központi művészegyüttese vesz részt ausztriai vendégszereplésen. a sort a vasas központi művészegyüttes tánckara és népi zenekara nyitja meg, amely március 7-től kezdve egy héten át hat osztrák város - főleg vasipari vidékek - közönségének mutatkozik be. a vasas műkedvelők egész estét betöltő, gazdag műsorral adnak izelítőt a magyar népi táncművészetből: somogyi verbunkos, ostortánc, a dudari lakodalmas és kalotaszegi táncok szerepelnek műsorukban. a dunáról fúj a szél című ötrészes tánc-szvitben drámai, lírai és humoros jeleneteket adnak elő. /mti/

-.-

15.45 rj

- 33 -

KE

bb. 54. háromszáz gyűlés, csaknem száz kiállítás csongrádban
a nemzetközi nőnap alkalmából

vid/tr/e fm

1963. március 5.

a nemzetközi nőnapról március tizedikén, vasárnap szegeden,
hódmezővásárhelyen, szentesen és makón gyűléseken emlékeznek
meg csongrád megye asszonyai.

a hét végén a művelődési házakban, a termelőszövetkezetek
központjaiban, az üzemekben mintegy háromszáz helyen tartanak
megemlékezést. a művészeti együttesek, irodalmi színpadok tag-
jai műsorral kedveskednek a nődolgozóknak. a szakkörök, tanfo-
lyamok a nemzetközi nőnap alkalmából tartják záróvizsgáikat.
mintegy száz kiállításon mutatják be a szakkörökön készített
hímzéseket, díszpárnákat és más tárgyakat. a szegedi járás hét
községében a nőtanácsok a földművelőszövetkezetekkel együttesen
rendezik meg a hét végén a háztartási gépek bemutatóját.

szeged üzemeiben, ahol mintegy ötezer textilmunkásnő dolgo-
zik, március 8-án minden asszonynak virággal, s az általános is-
kolások által készített emléklapokkal és más kisebb ajándékokkal
kedveskednek. /mti/

--

bb. 55. negyvenöt cigánycsalád költözött a putriból egészséges
lakásba - a cigányok helyzetéről tárgyalt a szolnok megyei ta-
nács vb ülése

vid/tr/e fm

1963. március 5.

a cigányok helyzetéről tárgyalt kedden a szolnok megyei ta-
nács végrehajtó bizottsága. megállapította, hogy fokozatosan ja-
vul a megye cigánylakosságának szociális és kulturális helyzete.
a helyi tanácsok az utóbbi egy év alatt a düledező, egészségtelen
putriktól negyvenöt családot költöztettek egészséges, világos la-
kásokba. növekszik az érdeklődésük a tanulás, a művelődés iránt
is. ötvenkét tanfolyamon mintegy ötszázan tanulnak írni-olvasni.
zagyvarékáson, nagykörűben, turkevén önálló művészcsoportot hoz-
tak létre. a megyei könyvtár külön bibliográfiát adott ki a ci-
gányolvasóknak ajánlott könyvekről.

megvizsgálta a vb ülése a cigányok munkaviszonyait is. megál-
lapította, hogy mintegy 50-60 százalékuk állandó jellegű munkát
végez. körülbelül ötszázan mezőgazdasági termelőszövetkezetekben
helyezkedtek el, ahol tavaly közülük többen 400-500 munkaegysé-
get teljesítettek. /mti/

--

16.30 rj

- 34 -

NE

bb. 56. magyar-bolgár baráti napok baranyában

vid/gg/e fm

1963. március 5.

a baranyai dráva-menti falvak felszabadításáért a 3. uk-
rán front kötelékében harcoló 1. bolgár hadseregnek több ezer
katonája áldozta életét az ottani hadműveletekben. a hazafias
népfront és a tit baranya megyei szervezete a budapesti bolgár
kultúra igazgatóságával közösen magyar-bolgár baráti napokon
emlékezik meg az 1945 márciusában lezajlott felszabadító har-
cokról. kedden bicsérden rendezték meg a két nép barátságát
méltató ünnepséget, amelyen marin pesev, a bolgár kultúra igaz-
gatója mondott beszédet. utána dr. takács józsef, a tit baranya
megyei titkára élménybeszámolót tartott tavalyi bulgáriai ut-
járól.

szerdán a bolgár csapatok által felszabadított kémesen,
csütörtökön cun községben rendeznek magyar-bolgár baráti napot.
/mti/

--

bb. 57. újra „beszél,, a balaton

vid/te/e ki

1963. március 5.

a február végi hideghullám újra megvastagította a balaton
korábban már meggyengült jégpáncélját. a huszfokos hidegben a
repedéseken feltolult víztől néhol félméteresre „nizott,, a
jég. az utóbbi napokban a hideg éjszakákat követő gyors felme-
legedések hatására a tavon ismét gyakran keletkeznek hatalmas
rianások, amelyeket érdekes hangok kísérnek. a környékbeliek
kifejezése szerint „beszél,, a balaton. a napokban keletke-
zett egyik repedés 15 kilométeres hosszúságban alsóórstól a
kenesei partokig nyúlik. /mti/

--

bb. 61. magyar szemléltető eszközökből nyílik kiállítás moszk-
vában

i vt/hné/e sr

1963. március 5.

a moszkvai magyar külkereskedelmi kirendeltség bemutató
termében a művelődésügyi minisztérium április 15-től 20-ig ki-
állítást rendez magyar iskolai szemléltető eszközökből. a ki-
állítás anyagát kedden mutatták be magyar és szovjet szakembe-
reknek az eötvös loránd tudományegyetem radnóti miklós gyakor-
ló iskolájában. a bemutatott iskolai szemléltető eszközök a
szakemberek körében nagy tetszést arattak. /mti/

--

16.35/Lm

- 35 -

NE

bb. 59. az aszály ellenére növekedett komárom megyében a termelőkészítő szervezetek vagyona, a tagok jövedelme - a megyei tanács végrehajtó bizottságának ülése

vid/j/e ká

1963. március 5.

a komárom megyei tanács keddi végrehajtó bizottsági ülésén megvitatták a termelőkészítő szervezetek zárszámadásainak eredményeit. megállapították, hogy a közös gazdaságok az aszály ellenére jelentősen fejlődtek, növekedett a termelőkészítő szervezetek vagyona és a tagság jövedelme. míg 1961-ben 3110 forint volt, az idén már 3600 forint fölé emelkedett az egy szántóegységre jutó vagyon. hasonlóképpen kedvezően alakult - egy év alatt 10 százalékkal növekedett - a termelési alap. a fejlődést elősegítette, hogy tavaly már megyszerte alkalmazták az ösztönző jövedelemelosztási formákat, s ezzel jelentősen nőtt a munka termelékenységének. az egy tagra jutó termelési érték 30 százalékkal magasabb, mint az 1961-es esztendőben. ezzel arányosan nőtt a tagok jövedelme is, ami átlag 1300 forinttal magasabb, mint a megelőző évben.

a gyengébben gazdálkodó termelőkészítő szervezetek is sokat erősödtek. huszonegy ilyen közös gazdaságból 16 helyen túlhaladta a részesedés az előző évit. öt termelőkészítő szervezetben azonban - főleg az irreális tervezés miatt - több mint egymillió forintos mérleghiány keletkezett.

a végrehajtó bizottsági ülésen elhatározták, hogy a zárszámadások megyei eredményeit valamennyi járási, illetve községi tanácshoz eljuttatják. /mti/

-.-

bb. 60. megkezdődtek budapesten a nemzetközi nőnap kerületi ünnepségei

i vt/gg/e sr

1963. március 5.

a nemzetközi nőnap gazdag, változatos eseménysorozata a fővárosban is megkezdődött. kedden délután a budapesti háziasszony klub az országos nőtanács székházába baráti találkozóra hívta össze a kerületi nőtanácsok aktivistáit és háziasszony klubok tagjait. ugyancsak a nőtanács székházában, szerdán a budapesti nőtanács rendez baráti összejövetelt orvosfeleségek tiszteletére. ezen a napon több fővárosi kerületben rendeznek ünnepi gyűlést, így a 10.-ben, a 16.-ban, és a 15.-ben, csütörtökön tartják a nőnap ünnepséget többek között a 4. és az 5., pénteken a 13., a 8. és a 12. kerületben. /folyt.köv./

16.45 rj

- 38 -

NE

bb. 60. /megkezdődtek budapesten...folyt./e

március 7-én délelőtt a magyar újságírók országos szövetségének székházában találkoznak a nőmozgalom vezetőivel a sajtó területén dolgozó nők. március 8-án minden színházban és filmszínházban előadás előtt üdvözlük a közönség soraiban helyetfoglaló asszonyokat, lányokat. ugyanezen a napon az üzemekben, gyárakban, intézményekben, hivatalokban is köszöntik a nődolgozókat.

március 9-én a magyar fotóművészek szövetsége és a magyar nők országos tanácsa rendezésében „nők a 20. században, című nemzetközi fotókiállítás nyílik az ernst muzeumban. a megnyitó beszédet ortutay zsuzsa, a magyar nők országos tanácsának titkára tartja. /mti/

-.-

bb. 62. hóbarázdálással védekeznek az áradás és az erózió ellen veszprém megyében

vid/j/e ká

1963. március 5.

a rendkívül kemény tél, a nagy havazás az országban leginkább veszprém megyét sújtotta. a hótakaró vastagsága sok helyen még most is meghaladja a 40 centimétert. a hirtelen olvadás épp úgy, mint 1929-ben és 1940-ben, áradással fenyeget, és nagy károkat okozhat a termőtalajban. dr. fekete zoltán, a kertészeti és szőlészeti főiskola tanszékvezető tanára és dr. tóth andrás, a keszthelyi agrártudományi főiskola kutatója nemrégiben tanulmányozta a moszkvai dokucsejev talajtani kutató intézet hókísérleti telepének munkáját, és az ott szerzett tapasztalatok alapján készülnek fel most a veszprém megyei gazdaságok az olvadás esetleges kártételeinek elhárítására. a szovjet kutatók egyszerű módszerrel, a hóbarázdálással, figyelmet keltő eredményeket értek el. a lejtőkön a havat szánnal, fogatos- vagy traktoros-ekével törték fel, s keresztirányú barázdákat képeztek ki. a 10-20 méterenként kialakított barázdák mellett sötét földösvények keletkeznek, meggyorsul a talaj felmelegedése, ugyanakkor a barázdák felfogják a hóvét és elősegítik a talajba való beszivárgását.

a hóbarázdálási eljárást somlóvásárhelyen és badacsonyi vidékén már megkezdték, s alkalmazzák majd a megye számos más állami és szervezeti gazdaságában. /mti/

-.-

16.40 rj

- 38 -

NE

bb 58. felárat fizetnek a fertőzésmentes gyümölcsért

i kz/hmé-lm ká

1963. március 5.

a szakszerű növényvédelem elhanyagolása évente sokmillió forint értékű kárt okoz gyümölcsstermelőinknek, hozzáértéssel és időben végrehajtott permetezésekkel, porozásokkal részben a hozamemelkedés, részben a minőségjavulás révén - egyik évről a másikra 40-70 százalékkal emelhetnék bevételeiket. a növényvédelmi munkák jobb szervezéséért, illetve a termelők közvetlen anyagi érdekeltségének növeléséért a felvásárló kereskedelem ez évtől kezdődően felárat fizet a minőségileg kifogástalan, fertőzésmentes gyümölcsért. a felárakat oly ösztönző módon állapították meg, hogy ne csupán a védekezés költségeit fedezze, de önmagában is többletbevételt jelentsen. a szilvánál, a cseresznyénél és az üvegmeggyénél az egész éven át időben és szakszerűen végrehajtott kártevők elleni védekezés a szakemberek számítása szerint kilónként 30-40 fillér költséggel jár. a felárat ezzel szemben a pajzstetűmentes 1.e. minőségű szilváért 60 fillérben, a cseresznyelég fertőzésmentes üvegmeggyéért és a gemersdorfi cseresznyéért 1 forintban, illetve 80 fillérben állapították meg. a kajszibarackért, ha teljesen pajzstetű és molymentes, kilónként 70 fillérrel fizetnek többet a mindenkor első osztályú árura érvényes árnál, a pajzstetűmentes a. és aa. minőségű téli almáért már korábban is 40 százalékkal többet kaptak a termelők az első osztályú almára érvényes árnál. ez évtől kezdődően ugyancsak 40 százalékos felárat fizetnek az 1.e. minőségű nyári almáért is.

a minőségi felár valamennyi termelőt, - tehát a mezőgazdasági termelők-szövetkezeteket, a termelők-szövetkezeti csoportokat, egyszerű mezőgazdasági szövetkezeteket, hegyközségeket, háztáji és egyéni gyümölcsstermelőket egyaránt megilleti./mti/

--

bb 63. nemzeti vagyon budapest gyógyviz-kincse - ankét a fővárosi gyógyfürdők helyzetéről

t ms/tm-lm sr

1963. március 5.

a magyar higiénikusok társasága és a magyar hidrológiai társaság kedden az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének székházában ankétot rendezett a budapesti gyógyfürdők helyzetéről. az ankétot neves fürdőorvosok és más egészségügyi szakemberek, kiváló hidrogeológusok, valamint a gyógyfürdők kérdésében érdekelt hatóságok képviselői vettek részt.

/folyt.köv./

16.53 rj

- 38 -

NR

bb. 63. / nemzeti vagyon... 1. folyt./ gy

dr. hidvégi jános, a köjjál főorvosa ismertette annak a szakbizottságnak a beszámolóját, amely az elmúlt két évben a főváros összes fürdőt megvizsgálta. a bizottság a fővárosi gyógyfürdők helyzetét több szempontból is kifogásolhatónak találta. a gyönyörűen újjáépített király fürdő kivételével valamennyi gyógyfürdő felújításra szorul. nagyobb gond azonban, hogy a hidrogeológusok megállapítása szerint a nemzeti vagyont jelentő gyógyvizek túlzott kihasználása, egyebek közt ivóvízellátás, melegvízszolgáltatás, fűtés, stb. céljára, veszélyezteti a források vízhozamát és a gyógyvizek minőségét is. nehezíti a helyzetet, hogy nincs olyan felelős gazdálkója a budapesti gyógyfürdőknek, aki egy kézbe fogná a velük kapcsolatos, szerteágazó kérdéseket.

a meglevő gyógyfürdők felújításán kívül szükség volna új fürdőre is, nemcsak az igények általános növekedése miatt, hanem azért is, mert az életkor meghosszabbodásával párhuzamosan nőtt a mozgásszervi, reumás betegek száma.

az előadáshoz kiváló fürdőorvosok, mint schulhof ödön és chatel andor professzorok, és a magyar hidrogeológia elismert szakemberei, schmid elgijusz róbert professzor, az országos földtani intézet igazgatója, papp ferenc, a budapesti műszaki egyetem professzora szölkak hozzá és elmondották véleményüket a fővárosi tanács egészségügyi osztályának, a budapesti fürdőigazgatóságnak, a közmű- és szolgáltatási igazgatóságnak, a földmérő- és talajvizsgáló vállalatnak, a közép-dunavölgyi vízügyi igazgatóságnak és más intézményeknek képviselői is. a szakemberek egységesen foglaltak állást, hogy a nagyértékű gyógyvizeket kizárólag gyógyászati célra szabad felhasználni és minél előbb meg kell szüntetni a jelenleg tapasztalható vízpazarlást. a meglevő gyógyviz-kincs lehetővé teszi újabb gyógyfürdők építését is. rámutattak, hogy a gyógyvizek hatásán kívül rendkívül kedvező a főváros klímája is a reumás betegek szempontjából. a sokat vitatott idegenforgalmi gyógyfürdő helyét kerekasztal konferencián kellene eldönteni az illetékes szakemberek részvételével. a többség véleménye szerint a gellérthegi források helyett jobb volna a bővizű margitszigeti forrásokra alapozni ezt az idegenforgalmi szempontból jelentős intézményt.

/folyt. köv./

17.00 rj

- 39 -

NR

bb. 63. / nemzeti vagyon... 2. folyt./ gy

az ankét résztvevői örömmel fogadták kessler hubertnek, a vizsgádzalkodási tudományos kutató intézet osztályvezetőjének bejelentését, hogy megkezdik a gellérthegy-i források hozamának és hőmérsékletének mérését, azonkívül tanulmányozzák az ugynevezett szökevény forrásvizek hasznosításának és a gyógyvizek tárolásának lehetőségét.

a tanácskozás végén több határozati javaslatot fogadtak el, amelyeket az illetékesek figyelmébe ajánlanak. az ankét javasolja, hogy a lukács és a császár fürdő, valamint egyes margitszigeti források jelenlegi túlzott igénybevételeinek a korábbi szintre való leszállításával vizsgálják meg, milyen hatással van a mos-tani túlzott kihasználás a források hozamára. javasolják a fürdő-ügy komplex kérdéseinek kézbe tartására állandó fürdőügyi bizottság létrehozását, végül az orvos továbbképző intézetben balneológiai és fizioterápiai tanszék felállítását./mti/

.-.

kk. 64. kölcsönkötvény-hamisítókát lepleztek le

i bc/gk/gy/sr

1963. március 5.

az elmúlt év végén rendezett békekölcsön-sorsolás után több hamisított kötvényt váltottak be. a hamisítók azonban elszámították magukat: rövid időn belül leleplezték őket, s a rendőrség letartóztatta a bűnösöket.

a bűncselekmény elkövetésében hárman vettek részt: Lemák Gusztáv, juhász károly és gálffi györgy. a börtönben ismerkedtek meg, ahol különféle bűncselekmények miatt hosszabb ideig tartó büntetésüket töltötték. a kapcsolatot szabadulásuk után is fenntartották egymással. Lemák és juhász egyik találkozásánál, italozás közben szóba került, hogy dologtalan életmódjukhoz, italra, szórakozásra valahogyan pénzt kellene szerezni. Lemák azt ajánlotta barátjának - akit korábban kötvényhamisítóként ítélték el -, hogy ismét ezen az uton próbálkozzanak pénzhez jutni.

/folyt. köv./

17.05 rj

- 40 -

RK

bb. 64. /kölcsönkötvényt... 1. folyt./ gy

juhász vállalkozott rá, rövidesen csatlakozott hozzájuk gálffi györgy: az ő feladata főleg az volt, hogy olcsón kötvényeket szerezzen, s azokat a hamisítás után beváltsa. a lóversenyen és egyéb helyeken pénzzavarban levő emberektől névértéken alul kötvényeket vásárolt. Lemák, mert félt a következményektől, néhány kötvény meghamisítása után kiszállt a „vállalkozásból”, ezután juhász és gálffi kettesben folytatta a „pénzszerzést”,

mintegy 25 darab hamisított kötvényt váltottak be, közöttük több olyant, amelyre kétezer forint nyereség jutott, sőt az egyikre 10 000 forintot sikerült felvenniük. február 11-én, amikor gálffi kötvényt akart beváltani, a 62. postahivatalnál észrevették a hamisítást. rendőrt hívtak, s gálffit előállították a VI. kerületi kapitányságra./mti/

.-.

bb 65. vigyázatlan motorkerékpárosok - súlyos közlekedési balesetek

i bc/gk-lm sr

1963. március 5.

hamza Elek 59 éves asztalos gondatlanul vezette ea 00-24 rendszámú motorkerékpárját a hungária körút 1. számú ház előtti vasúti aluljáróban. a sikos uttesten a motorkerékpár megcsuszott és felborult: vezetőjét elütötte az ya 00-96 rendszámú tehergépkocsi. a motoros súlyosan megsérült: a mentők kórházba szállították.

a bocskai ut és a kosztolányi dezső tér torkolatánál mátyás jánosné 62 éves budapesti lakos figyelmetlenül ment át az uttesten: elütötte az fb 24-39 rendszámú tehergépkocsi. a vigyázatlan gyalogjáró súlyosan megsérült.

a 13. kerületben a csabai ut és a szárny utca torkolatánál balázs sándor 20 éves postakézbesítő a ka 34-98 rendszámú motorkerékpárral indokolatlanul a baloldalon haladt, s összeütközött egy 61-es autóbusszal. a kézbesítő súlyosan megsérült és kórházba került./mti/

51715 rj

- 41 -

RK

em b a r g ó 22 óráig:

bb 66. dobi istván üdvözlő távirata a ghanai köztársaság elnökének

gk-lm sr

1963. március 5.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke ghana függetlensége kikiáltásának évfordulója alkalmából táviratban üdvözölte dr. kwame nkrumahot, a ghanai köztársaság elnökét./mti/

--

bb 67. kétnapos szakmai tanácskozás zalaegerszegen az áruk korszerű raktározási és szállítási módjáról

vid tr-lm ki

1963. március 5.

kedden kétnapos, gyakorlati bemutatóval egybekötött szakmai tanácskozás kezdődött zalaegerszegen, a zala megyei fűszer- és édességkereskedelmi vállalatnál, a rakodólapos árumozgatásról és tárolásról. a tanácskozáson 25 nagykereskedelmi vállalat és tudományos intézmény képviselői vettek részt.

az első napon barát istván, a belkereskedelmi minisztérium élelmiszeripari főigazgatóságának főelőadója ismertette az áruktározás és belső árumozgatás külföldi tapasztalatait, majd halász andor, az állami raktározási hivatal képviselője a rakodólapos áruktározást és szállítást a fűszert vállalatok közül zalaegerszegen valósították meg elsőnek az országban. a tanácskozáson részvevő tudományos és gyakorlati szakemberek megtekintették a zalaegerszegi élelmiszerraktárt, amely korszerűségét, gépesítetttségét tekintve egyedülálló az országban./mti/

--

bb 68. százezer holdas vizgazdálkodási és talajvédelmi társulás alakult a mecseki hegyháton

vid gk-lm ká

1963. március 5.

a mecsek vidékének első komplex vizgazdálkodási és talajvédelmi társulatát alakította meg kedden sásdon harminc termelőszövetkezet, illetve állami és erdőgazdaság. vizgazdálkodási társulat eddig is működött ezen a területen, amelynek tevékenysége azonban csak a baranya-csatorna mentén levő földek víztenítésére szorítkozott. az új társulat viszont felöleli a baranya-csatorna egész vízgyűjtő területét, vagyis a mecseki hegyhát tulnyomó részét, több mint százezer holdat. a társulat kettős feladatot vállalt: egyrészt a baranya-csatorna, illetve mellékfolyásainak rendezését és vízkészletük felhasználását, másrészt a korszerű általános talajvédelem megvalósítását. ezek mellett megoldják komló város vízellátását is.

-folyt.köv.-

17.55 rj

- 42 -

4. számú beljavítás:

mai bb 67. számú hírünk /kétnapos szakmai../
2. bek. 5. sorában a szöveg helyesen:

... képviselője a rakodólapos árumozgatással kapcsolatos hazai tapasztalatokról számolt be. a rakodólapos áruktározást és...

bb 68. /százezer holdas...1.folyt./-lm

a mecseki hegyháton igen kedvezőek a csapadékviszonyok. évente átlag 650-700 milliméter eső és hó hullik le ezen a tájon. a víz jelentős része azonban nem a talajba, hanem a meredek lejtőkön lerohanva a baranya-csatornába vagy a mellékfolyásaiba kerül. eközben elhordja a domboldalak termőrétegét és vízenyőssé teszi a völgyeket. az erózió következtében három-négyezer hold föld hasznavehetetlenné vált és hét-nyolcezer hold réten az elvizesedés miatt csak sás terem. az itteni termés hozamok 20-30 százalékkal alacsonyabbak, mint a többi baranyai járásban.

a baranya-csatorna vízgyűjtő területének komplex vizgazdálkodási és talajvédelmi terve még az idén elkészül. a nagy programot öt év alatt közös erővel és az állam támogatásával hajtják végre a társult gazdaságok. a vízfolyások rendezésével és a talajvédő gazdálkodás megvalósításával csupán a termelőség növelésével az évi 25-30 millió forinttal növelhetik a mezőgazdasági hozamok értékét./mti/

--

bb 69. új mezőgazdasági szakfilmek bemutatója a magyar sajtó házában

t cs/tr-lm ká

1963. március 5.

a magyar sajtó házában kedden délután mutatták be a mezőgazdasági ismeretterjesztő- és szakfilmek tavalyi „termésének”, legjavát a meghívott újságírók előtt. fehér gyula, a földművelésügyi minisztérium tájékoztatói és propaganda osztályának vezetője ismertette a korszerű nagyüzemi mezőgazdaság kialakítását segítő szakfilmgyártás múltévi eredményeit és az idej előirányzatokat. a múlt évben a földművelésügyi minisztérium 12 mezőgazdasági szakfilmet és négy mezőgazdasági ismeretterjesztő filmet készített, további 6 szakfilmet gyártottak a megyei tanácsok támogatásával.

a tavaly készült új mezőgazdasági filmeket máris 15 ezer alkalommal vetítették a falusi kulturházakban, továbbá a különböző szaktanfolyamokon, termelőszövetkezeti akadémiákon és a technikumi előadások kíséretében. országosan eddig egymillió-kétszázezer nézője volt a tavalyi mezőgazdasági szakfilmeknek.

az idej gyártási tervek szerint több mint 20 különböző mezőgazdasági ismeretterjesztő és szakfilmet készítenek a földművelésügyi minisztérium, illetve az egyes megyei tanácsok támogatásával./mti/

18.44 rj

- 43 -

bb 70. mentsük a vetéseket a fulladástól - szervezzenek vízlevezető munkacsapatokat, szeges hengerekkel törjék fel a jégpáncélt

i cs/gk-lm ká

1963. március 5.

a vegetáció hosszu, téli szünete végefelé tart már: a márciusi napnak ereje van, olvasztja a havat, a föld fagyát, s lassan életre serkenti az alvó növényzetet. két fő veszedelme van ilyenkor a vetéseknek: a fulladás vagy más néven kipállás és a felfagyás. mivel egyes tiszántuli vidékek kivételével az egész országot még mindig hótakaró és jégkéreg, helyenként víz borítja, elsősorban a vetések fulladása ellen kell a termelő üzemeknek megszervezniök a védekezést.

nehézzíti a helyzetet, hogy a hóban és alatt, két-három rétegű jégkéreg huzódik, ami egyrészt akadályozza a talaj „sugárzásos”, felmelegedését, másrészt a hólé talajba szivárgását. a földművelésügyi minisztérium növénytermesztési főigazgatóságának tájékoztatása szerint most a víz vagy a jég alá szorult vetések levegőztetése a legsürgetőbb tennivaló. az országban mindenütt szervezzenek brigádokat a vízlevezető csatornák, árkok megtisztítására és a már mutatkozó belvizek gyors elvezetésére. ugyanakkor a vastag jégkéreggel „lezárt”, vetéseket sürgősen levegőhöz kell juttatni. erre a legcélszerűbb eszköz a fogatos vagy traktoros nehéz szeges- henger és gyűrűs-henger. a megtört jég hamarabb olvad és alatta nem pusztul ki a növényzet.

a másik veszély, a felfagyás elhárítására a hóbundától már megszabadult délkeleti megyékben kell felkészülni. a leg-sürgősebben. a nappali felmelegedés és az éjszakai fagyok ugyanis erősen megmozgatják - felemelik, majd visszajéjtik - a talaj legfelső rétegét, amelyben a zsenge növényzet gyökerei így kizulnak, s azokon a területeken, ahol elmarad a tömörítő hengerezés, nagy foltokban teljesen kipusztul a gabona. különösen a könnyű homokos talajokon fontos most, illetve az olvadást követő hetekben a felfagyás elleni hengerezés./mti/

--

bb 71. világítógáz szivárgott a lakásba - két személy meghalt

i bc/tm-lm sr

1963. március 5.

a bécsi ut 136 szám alatti ház lakóinak március 1-én feltűnt, hogy miklósi istvánék huzamosabb idő óta nem mutatkoztak. értesítették a rendőrséget, ahonnan bizottság szállt ki. a belülről bezárt lakásban holtan találták miklósi istván 41 éves kovács-segédet, és közös háztartásbelijét, horacsek árpádné 31 éves segédmunkást. a holttesteken külsérelmi nyomokat, a lakásban bűncselekményre utaló körülményeket nem találtak. a rejtélyes kettős haláleset ügyében vizsgálat indult.

/folyt.köv. /

18.55 rj

- 44 -

11.22 rj

bb. 71. / világítógáz.....1. folyt./lm

a nyomozás megállapította, hogy február 27-én ételmérgezés gyanújával kórházba szállították miklósi istvánt és 5 kiskorú gyermekét. egy nap múlva miklósit a kórházból gyógyulttan elbocsátották, míg a gyermekeket megfigyelésre visszattartották. a vizsgálat megállapította, hogy világítógáz-mérgezés okozta a két szerencsétlen ember halálát. az utburkolat alatt, a ház előtt huzódó gázcső, amely nem volt a lakóépületbe bekötvé, eltörött, s a világításra szolgáló gáz a föld és a falak repedésein át a lakásba szivárgott. az öt gyermek azért kerülhetett el a tragédiától, mert a kórházból nem engedték őket haza./mti/

--

bb 72. fejér megye az idén megkészszerzi árubaromfi-termelését - baromfityénysztők tanácskozása székesfehérvárott

vid ká/gk-lm ká

1963. március 5.

székesfehérvárott kedden a fejér megyei tanács végrehajtó bizottságának mezőgazdasági osztálya, a fejér megyei nőtanács, a szövetkezetek fejér megyei központja és a magyar agrártudományi egyesület fejér megyei szervezete rendezésében baromfityénysztési tanácskozást tartottak.

liptai károly, a fejér megyei tanács felvásárlási osztályának vezetője beszámolt az eddigi eredményekről. megállapította, hogy a megye árubaromfi felvásárlási tervét 137 százalékra teljesítette. egyes községek különösen kitűntek, így például lajoskomárom község egyedül annyi tojást adott háztájiból a közfogyasztásnak, mint a bicskei járás. az idén, a tavalyihoz viszonyítva a terv megkészszerződik: a megye 125 vagon baromfihúst ad közfogyasztásra.

a tanácskozáson a termelőszövetkezeti baromfityénysztők, gondozónők és a háztáji baromfitartók vállalták, hogy ez évben minden tyuk után 40 darab tojást értékesítenek./mti/

--

19.00 rj

- 45 -

Ne

66. 73. angol építészeti kiállítás nyílt a magyar építőművészek szövetségének székházában

k sb/gk-lm -cz

1963. március 5.

a magyar építőművészek szövetsége és a kulturális kapcsolatok intézete kiállítást rendezett a mai angol építészetéről az építőművészek szövetségének puskin utcai székházában. mintegy 70 fényképen és rajzon mutatják be az angol építészeknek az utóbbi hat évben megtervezett és felépített jelentősebb alkotásait, új lakóházakat, üzemi épületeket, iskolákat és különböző középületeket. major máté, a magyar építőművészek szövetségének elnöke kedd délután megnyitotta a kiállítást, amelyen megjelent a. r. sinclair, nagy-britannia és észak-írország egyesült királyság budapesti követségének első titkára és a követ-ség több munkatársa.

a kiállítást március 15-ig naponta délelőtt 10 órától délután 6 óráig lehet megtekinteni az építőművészek 8., puskin utca 26. szám alatti székházának bemutató termében./mti/

19.10 rj

- 46 -

mti

bb 74. befejeződtek az idei első államkölcson sorsolások - az 5. és a 6. békekölcson nagy nyereményei

t kf/otp-lm -cz

1963. március 5.

kedden délután az otp nádor utcai művelődési termében folytatták az államkölcson sorsolásokat. először az 5. békekölcson huzták, 175 000 kötvényre 52,867.800 forintot. a százezer forintos főnyereményt az 1. osztály 41 641 soroza-tu 43 számú kötvény nyerte. ezenkívül 11-11 ötven- és huszon-ötezer forintos, 22 tízezer forintos és 66 ötezer forintos nagynyereményt sorsoltak ki. ötvenezer forintot nyertek a 49499 soroza-tu 21 számú kötvények. huszonötezer forintot nyertek a 52658 soroza-tu 10 számú kötvények. tízezer forintot nyertek a 42040 soroza-tu 12 számú és az 57407 soroza-tu 27 számú kötvények.

ötezer forintot nyertek:

sorozat	szám
43180	03
47212	15
47429	03
50553	46
56745	23
56887	12

a 6. békekölcson 227 000 kötvényére 52 867 800 forintot sorsoltak ki nyeremény és törlesztés formájában. a százezer forintos főnyereményt a 14. osztály 62740 soroza-tu 23 számú kötvény nyerte. ötvenezer forintot a 66611 soroza-tu 38 számú, huszon-ötezer forintot a 69928 soroza-tu 41 számú, tízezer forintot pedig a 71715 soroza-tu 20 számú és 71837 soroza-tu 29 számú kötvények nyertek.

ötezer forintot nyertek:

sorozat	szám
61574	17
65169	32
66167	11
71967	21
78702	50
78939	40

ezzel az idei első államkölcson sorsolásokat befejezték. a két napos huzáson az 1., 5., és a 6., békekölcson összesen 512 000 kötvényt sorsoltak ki 108 933 200 forint értékű nyereménnyel és törlesztéssel. a legközelebbi huzást - a 2., a 3. és a 4. békekölcson sorsolását - júniusban rendezik az országos takarékpénztár./mti/

19.30/Lm

-.-
-47-

mti

Szerkesztőségek figyelmébe!

/Lm

1963. március 5.

az otp mai békekölcsön gyorslistájához a következő javításokat adjuk:

az 5. békekölcsönnél a 3. oldal második számoszlopában a 21 sor helyesen 53079 01-50 100.
ugyanebben a számoszlopban a 28. sor - 5321 01-50 100 - után kérjük beírni a következő kimaradt számot:
53244 01-50 100

a negyedik oldal második számoszlopának negyedik sora 57722 01-50 100, a tizenegyedik sor után következik az 57685 01-50 100-as sor pedig a 10. sor után következik.
-.-

bb 75. időjárásjelentés

gk-Lm -cz

1963. március 5.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. március 5-én, kedden 19 órakor:

a nappali hőmérséklet holnap plusz 1- plusz 5 fok között lesz

várható időjárás szerda estig:

kisebb felhőátvonulások, legfeljebb néhány helyen kevés hóval vagy havasesővel. mérsékelt szél. helyenként reggeli köd. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán plusz 1- plusz 5 fok között./mti/
-.-

19.50 rj

- 48 -

NE

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 169-400, 369-600
A szerkesztést és kiadását a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1963. március 6.

bb 1. minden tizedik angyalföldi családnak van televíziója és minden másodiknak rádiója

1963. március 6.

i vt/hné-Lm sr

a 13. kerületi tanács végrehajtó bizottsága foglalkozott a helyi ipar helyzetével és megállapította, hogy az üzlethálózatot évről-évre bővítik. a patyolatnak például jelenleg tíz fiókjuk működik a kerületben, és a múlt esztendőben csaknem 720 000 kiló ruhát tisztítottak. az ujonnan épülő lakótömbökben további fiókokat nyitnak, a visegrádi utcai üzemegegységbe nagyobb teljesítményű gépeket állítanak be. az idén két fiókot nyitnak meg, az egyiket a muk sándor utca 5/c, a másikat váci ut 10. szám alatt.

a gelka rádió-televízió és háztartási kisgépjavitó hálózat munkája jelentős, mert a rádió, a televízió-előfizetők és a háztartási gépekkel rendelkezők száma is állandóan növekszik. a kerületben - a statisztikai adatok szerint - minden tizedik családnak van televíziója, s minden másodiknak rádiója.

jól dolgozik a cipőjavító ktsz, amely a hálózatfejlesztési terv alapján a pozsonyi ut 1. szám alatt, az árpád-híd mellett új lakótelepen, valamint a váci ut felső szakaszán épülő háztömbben nyit újabb fiókot.

még az idén a szent istván park és a pozsonyi ut sarkán kap helyet a második gyermekfodrászati üzlet. új fodrászüzlet létesül az árpád-hídfői építkezésnél, s ugyanitt fiókot rendez be a ruhajavitó vállalat is.

a végrehajtó bizottság javaslatára a kerületi tanács ipari osztálya a hazafias népfront 13. kerületi bizottságával és a nőtanáccsal közvéleménykutatást rendez: milyen új szolgáltatási ágak létrehozását kívánja a lakosság, vagy esetleg hol tartják szükségesnek a már meglévőket bővítését./mti/
-.-

- 1 -

NE